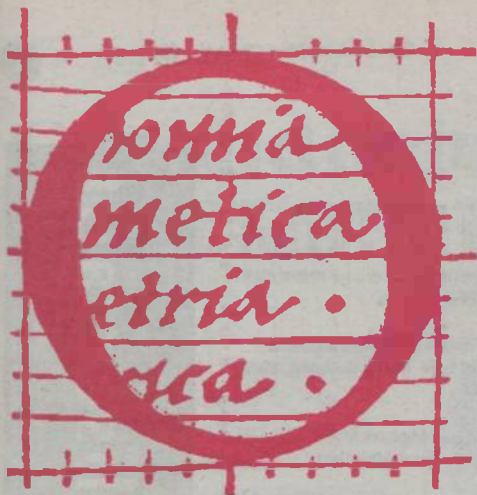

Inhoud

pagina 3

Onzekerheid en wanhoop bij gezondheidswetenschappen.

pagina 5

Steeds minder fouten bij de studiefinanciering.

pagina 7

Nieuwe belevenissen van de twee onderwijsgroepen.

pagina 8-9

Bestaat het probleemgestuurd onderwijs nog wel aan de juridische faculteit? Kritische buitenstaanders menen van niet. De juristen zelf menen van wel. "Want och, wat is pgo? Dat weet toch niemand."

pagina 15

Het architectuurdebat met tampon.

pagina 16

Wat kost een promotie? Bloed, zweet en veel geld.

Een eenzame stembus, hardnekkig genegeerd en inmiddels omgevormd tot reclamezuiltje (foto Nelis Tutkey)

Laagterecord opkomst studentenverkiezingen

De verkiezingen voor de studentleden van de universiteits- en faculteitsraden brachten geen grote verschuivingen in de zetelverdeling teweeg. Het opkomstpercentage bereikte echter een diepterecord.

De studenten van de Rijksuniversiteit Limburg mochten de afgelopen weken hun vertegenwoordigers kiezen in de universiteitsraad en de raad van hun faculteit. Al jarenlang staan die verkiezingen niet in het teken van programmatische verschillen tussen de groeperingen, waarvan Dope en NSEM de grootste zijn, maar gaat het om het behoud van het aantal studenten-zetels. Een formule berekent aan de hand van de opkomst het aantal zetels waarop de studenten recht hebben in de faculteitsraden en de universiteitsraad. De opkomst was het laagst bij economie. Slechts 31 procent van de studenten bracht zijn stem uit. Als er twee stemmen minder waren geteld hadden de economiestudenten een van de vier zetels moeten inleveren. Bij de verkiezingen voor de raden van de faculteiten rechten, geneeskunde en gezondheidswetenschappen daalde de opkomst ook. De universiteitsraad noteerde voor het vierde achtereenvolgende jaar een daling en kwam uit op een laagterecord van 34 procent. Als die tendens zich voortzet verliezen de studenten daar volgend jaar een zetel. Raadsvoorzitter H. Spoormans zal een onderzoek instellen naar de oorzaken van deze ontwikkeling. De bezetting van de zetels liet een kleine verschuiving zien ten gunste van NSEM. Deze als 'meest links' bekend staande stu-

dentengroepering kreeg er drie zetels bij: een in de universiteitsraad, een bij gezondheidswetenschappen en een bij economie. De winst bij de universiteitsraad is te danken aan het vrijwillige vertrek van Rechtstreeks, de zetel bij gezondheidswetenschappen is veroverd op Agora en bij economie is NSEM nieuwkomer en doorbreekt daarmee het vierzetelige monopolie van

het iets meer gematigde Dope. NSEM is daarmee de grootste studentenpartij geworden en met 9 zetels in alle universitaire raden vertegenwoordigd, behalve bij cultuurwetenschappen. Dope heeft in de hele universiteit 6 zetels, een minder dan vorig jaar. Voor de faculteitsraad cultuurwetenschappen zijn de stembussen in de kast blijven

staan. Niemand had zich verkiesbaar gesteld, behalve de zittende raadsleden. En omdat 35 procent van de kiesgerechtigden zich door middel van een handtekening had uitgesproken voor een verlenging van hun termijn, bepaalde het kiesreglement dat de verkiezingen niet doorgingen.

Wim Ortjens

Zetelverdeling

Universiteitsraad (6 zetels, opkomst 34%)

	1994	1993
NSEM	4	3
Dope	2	2
Rechtstreeks	0	1
Hofnar	0	0

Faculteitsraad rechten (4 zetels, opkomst 36%)

	1994	1993
NSEM	1	1
Dope	1	1
Rechtstreeks	1	1
Rinoceros	1	1
Hofnar	0	0
First	0	0

Faculteitsraad gezondheidswetenschappen (4 zetels, opkomst 37%)

	1994	1993
NSEM	2	1
AGORA	2	3
Dope	0	0

Faculteitsraad economie (4 zetels, opkomst 31%)

	1994	1993
Dope	3	4
NSEM	1	0

Faculteitsraad geneeskunde (3 zetels, opkomst 47%)

	1994	1993
NSEM	1	1
MFV Reflex	1	1
GOS	1	1

Gezondheidswetenschappen, een faculteit in de war

Bij veel medewerkers van de faculteit der gezondheidswetenschappen viel de brief over de reorganisatie als een bom op de deurmat. Anderen wisten het al langer. Weer anderen halen lakoniek hun schouders op. En een enkeling verdenkt de faculteit ervan dat ze nu al mensen met een tijdelijke aanstelling bewust een slechte beoordeling geeft, zodat die alvast de deur uit zijn. Een verslag vanaf de 'werkvloer.'

Een derde van de 220 formatieplaatsen bij gezondheidswetenschappen zal verdwijnen. En dat is nog maar de uitkomst van een van de gunstigere scenario's.

Toch weten velen zeker dat ze op Noachs Ark terecht kunnen. Zoals analist Lou Maas van de vakgroep gezondheidsrisico, -analyse en toxicologie: "Ze hebben hier voor miljoenen aan apparatuur geïnvesteerd. Dan zullen ze toch niet de mensen afdanken die ze moeten bedienen?" Maar hij bekent dat ook bij hem de onzekerheid knaagt. Als hij zaterdag een leuke baan in De Limburger ziet staan, zal hij niet aarzelen te solliciteren: "Maar ik blijf liever hier. De universiteit, dat is toch iets moois. Geen prikklok, veel vrijheid, meer onderzoek in plaats van routine-analyses. De universiteit had tot nu toe ook iets heel veilig. Bij de universiteit zit je safe. Als ik op televisie die arme mensen van Daf of Fokker zag dacht ik: dit zal ons gelukkig nooit gebeuren." En toen kwam toch op 2 mei die rotbrief. De faculteit moet minstens zes miljoen bezuinigen en "het spreekt voor zich dat dit niet zonder gevolgen zal zijn voor de werkgelegenheid", schrijft decaan Schmidt. Later kondigt hij in de pers aan dat het principe 'last in first out' niet zal gelden bij het ontslaan van medewerkers. Bovendien hoeven de mensen die op tijdelijke basis zijn ingehuurd niet harder te vrezzen voor hun baan dan de werknemers met een ijzeren rechtspositie. Er zal gekeken worden naar de kwaliteit van de persoon.

Volgens vakbondsconsulent G. Hensen is het echter allerm minst zeker dat de wetgeving hiertoe de nodige ruimte biedt. En als dat al zo zou zijn, blijft het gevaar, zo vreest docent Peter Hilderink van de vakgroep beleidswetenschap (vaste dienst) dat bij mensen met een tijdelijke aanstelling "scherper naar kwaliteit zal worden gekeken dan bij medewerkers in vaste

dienst."

Een medewerker die anoniem wil blijven beaamt dit. Zijn tijdelijke aanstelling loopt binnenkort af en om voor verlenging in aanmerking te komen kreeg hij een beoordelingsgesprek met zijn vakgroep leider. Uitslag: negatief. "Tot voor kort werd tussen neus en lippen vermeld dat ik op een verlenging kon rekenen. Maar nu denken ze natuurlijk: 'Dumpen die handel. Die zijn we alvast kwijt.' De argumentatie bij de beoordeling van mijn functioneren is echt gezocht. Ik weet zeker dat dat iets met de reorganisatie te maken heeft."

Irma van der Ploeg (tijdelijke aanstelling) is als onderzoekster verbonden aan de vakgroep gezondheidsethiek en wijsbegeerte. "De dag dat ik de brief kreeg was goed bedorven. Later kregen we het bericht dat het er voor de tijdelijke mensen misschien toch niet zo slecht uitzag. Voor mij zou het natuurlijk heel gunstig zijn als de rechtspositie niet de doorslag zal geven bij het bepalen van wie eruit vliegt. Maar ik ben bang dat dat juridische problemen geeft. Ik blijf het daarom allemaal heel verontrustend te vinden. Het werkt heel dubbel bij mij. Aan de ene kant denk ik: laat ik nou maar snel en goed werk afleveren, dan krijg ik een gunstige beoordeling. Maar aan de andere kant denk ik vaak: het haalt toch allemaal geen ene moer meer uit."

Volgens Joke Waalwijk, secretaresse bij de vakgroep bewegingswetenschappen, komt het bericht dat kwaliteit de doorslag zal geven de sfeer niet ten goede: "Iedereen krijgt nu de neiging om zich te gaan profileren. Je ziet al dat mensen haast beginnen te maken om hun onderzoekspresentaties naar voren te brengen. Heel egocentrisch allemaal."

Irene Wellen heeft in haar eentje een alternatief plan ontwikkeld. De practicumassistent bij de vakgroep gezondheidsrisico, -analyse en toxicologie vindt dat de faculteit bij het vaststellen van de ontslagen niet moet kijken naar het soort contract maar ook niet naar zoiets vaags als 'kwaliteit': "Degene die dat moet bepalen zal toch iedereen even goed vinden." Volgens Wellen moeten privé-omstandigheden de doorslag geven: "Ik heb een collega, die heeft haar man ook al werkloos thuis zitten. Het zou toch vreselijk zijn als zij ook nog werd ontslagen? Ik vind dat de faculteit ervoor moet zorgen dat in ieder huis houden van onze medewerkers een baan overblijft."

Niet alleen Irene Wellen, de hele faculteit lijkt zijn hersenen te slijpen op plannen om de reorganisatie op een sociale manier te regelen. Docent Jef Sprooten (vaste aanstelling) bij de vakgroep gezondheidsethiek en wijsbegeerte adviseert het be-

Mismoedigheid troef; een op de drie medewerkers bij Gezondheidswetenschappen zit op de schopstoel (foto Nelis Tutkey)

„Als ik op televisie die arme mensen van Daf of Fokker zag dacht ik: dit zal ons gelukkig nooit gebeuren.”

stuur niet meteen met ontslagbrieven te wapperen, maar eens te denken aan arbeidstijdverkorting of flexibele contracten. Analist Ben van Agen (vaste aanstelling) is het met hem eens: "Ik mis iedere vorm van creativiteit in de berichten die vanuit de faculteit op ons afkomen. Wat dat betreft heb ik mijn hoop op de vakbonden gevestigd."

In de wandelgangen, de kantoortjes en de laboratoria weet men dat ontslagen onvermijdelijk zijn. De faculteit kan er ook niks aan doen, aan de dalende studenten-aantallen, het ongunstige financieringsmodel, het stapelverbod. Begrip alom. Maar velen hebben kritiek op de manier waarop het bestuur de alarmbel luidt. Ben van Agen: "Er zijn nauwelijks concrete plannen. De onzekerheid zal nog minstens een jaar duren, heb ik begrepen. Onze vakgroepvoorzitter doet echt zijn uiterste best om ons op de hoogte te houden. Maar hij weet ook niet veel meer dan wat in de krant staat. Door zomaar iets te roepen werk je onrust in de hand. Je creëert onnodig paniek en zet mensen tegen elkaar op."

Niemand weet wat er gaat gebeuren. En dus ronken de geruchten. De voorspellingen variëren van "Over twintig jaar lopen hier alleen nog maar ratten, muizen en stinkende geiten door het verlaten gebouw" (anoniem met tijdelijke aanstelling) tot "Als een grote faculteit als gezondheidswetenschappen onder druk komt te staan, komen er dingen los die normaal niet gebeuren. Dan komen er nieuwe onderwerpen op de agenda", aldus vakgroepvoorzitter Maarse van beleidswetenschap. Hij noemt het voorbeeld van de studierichting Beleid en Beheer, waar dit jaar nog een deeltijdopleiding wordt gestart die naar verwachting veertig studenten zal aantrekken. Voor het merendeel mensen met een baan, dus ongevoelig voor een eventueel 'stapelverbod'.

"Je hoort de meest wilde speculaties. Er wordt nu al druk gepraat over 'die gaat, of die'. Ik doe daar niet aan mee. Ik heb nooit het gevoel gehad dat mijn werk mijn alles is", aldus Jef Sprooten. Het optimisme van de vakgroep leider, de berusting van de docent en de ongeïnteresseerdheid van de aio wiens contract toch al is afgelopen, lijken de uitzonderlijke rustpunten in een faculteit in de war. Peter Hilderink: "Er wordt zoveel over gepraat dat de eerste fte al aan de reorganisatie verloren is gegaan."

Wim Ortjens

Universiteit Utrecht naar rechter voor meer medische studenten

De Universiteit Utrecht wil extra uitbreiding van zijn medische faculteit afdwingen via de rechter. Staatssecretaris Cohen van onderwijs besloot onlangs dat de universiteit mag groeien van 165 naar 180 eerstejaars. Utrecht zelf wil 210 eerstejaars aannemen. Omdat Cohen denkt dat er op korte termijn een groeiende behoefte aan artsen komt heeft hij de numerus fixus verhoogd. Maastricht mag voortaan in plaats van 150 studenten er dertien meer aantrekken. De vier 'groten' Groningen, Rotterdam en de beide Amsterdamse faculteiten gaan van 210 eerstejaars naar 229, terwijl Utrecht bleef steken op 180. De universiteit liet de staatssecretaris toen al weten te willen groeien naar 210 eerstejaars. Dit omdat zich in Utrecht jaarlijks veel meer studenten voor een geneeskunde-opleiding zouden melden dan bij de andere universiteiten. De universiteit vindt dat de staatssecretaris in strijd met de wet handelt, nu hij niet is ingegaan op dat verzoek. In de wet

staat dat de capaciteit van de opleidingen de vraag moet volgen. De universiteit denkt dat die zinsnede niet alleen geldt voor alle instellingen samen, maar ook voor iedere universiteit afzonderlijk. Daarnaast zegt de universiteit tegenwoordig over uitstekende faciliteiten te beschikken. Enkele jaren geleden was een achtergebleven infrastructuur juist de reden om voor Utrecht een lagere studentenstop te hanteren dan voor sommige andere universiteiten. Dat probleem zou nu zijn opgelost.

Staatssecretaris Cohen vindt volgens zijn woordvoerder dat Utrecht redelijke argumenten heeft om voor extra groei te pleiten, maar dat de andere universiteiten net zo goed redelijke argumenten hebben. Hij wacht daarom rustig de uitkomst van de rechtszaak af. Die vindt over vier weken plaats. Een uitspraak wordt twee weken later verwacht.

HOP/Marcel Wiegman

Stapelen van studies levert geld op

Doorstromen van hogeschool naar universiteit levert geld op, vooral in de economische en technische richtingen. De afgestudeerden verdienen meestal meer dan hun collega's die alleen met een hbo-diploma de arbeidsmarkt opgaan. En de overheid ontvangt daardoor meer belastinggeld.

Dat blijkt uit een rapport van de organisatie voor strategisch arbeidsmarktonderzoek (OSA). Volgens de organisatie bedraagt het gemiddelde individuele rendement, ofwel het meerinkomen, voor een stapelaar netto vijf procent. Het maatschappelijk rendement, ofwel de meeropbrengsten van een stapelaar in de vorm van belastingen, is berekend op netto drie procent.

In de meeste gevallen vindt de OSA dan

ook dat stapelen van studies doelmatig is. Het beleid van minister Ritzen en staatssecretaris Cohen is daarentegen juist gericht op het tegengaan van doorstroming. Zij vinden dat stapelaars de overheid teveel geld kosten.

Ook het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA) had begin dit jaar zijn bedenkingen bij het fenomeen stapelen. Het centrum stelde dat er zoveel hbo-studenten voor een vervolgopleiding aan de universiteit kiezen, dat de verhouding tussen hbo en wo-afgestudeerden op de arbeidsmarkt zoek raakt. Vooral in de humaniora en sociale wetenschappen zou dat een probleem zijn. Wel maakte het ROA duidelijk dat voor de individuele doorstromer altijd nog wat te winnen blijft.

HOP/Marcel Wiegman

NSEM-raadslid: „Ik word echt misselijk van die slampamperigheid”

Nog nooit in de geschiedenis van de Rijksuniversiteit Limburg namen zo weinig studenten de moeite om een stem uit te brengen op een kandidaat voor de universiteitsraad. Bij de faculteitsraden waren de opkomstpercentages al even triest. Men zoekt vertwijfeld naar een verklaring.

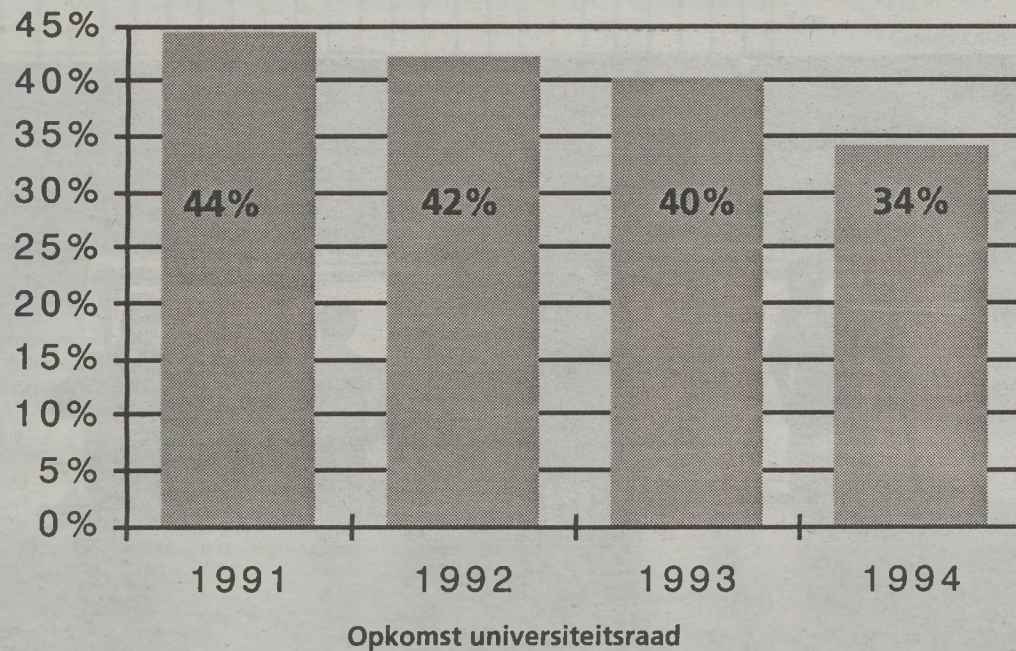
De gedachte die het meest voor de hand ligt is die van de moderne student, oogkleppen op, dollartekens in zijn ogen, gehaast afstevenend op zijn doel, de lastige vliegen die nog reppen over 'studentendemocratie' geïrriteerd van zich af slaand. "Slampampers" noemt Margriet Smeets (NSEM) ze. "Ik word daar echt misselijk van. Vooral de lage opkomst bij economie vind ik walgelijk."

En het leek nog wel zo leuk te worden bij de economische faculteit. Eindelijk deden er weertwee partijen mee aan de verkiezingen voor de faculteitsraad: naast Dope, die alle zetels bezette, nu ook NSEM. Eindelijk gebeurde er weer iets dat leek op een verkiezingscampagne. Maar tegelijkertijd dreigde bij economie voor het eerst op de RL ergens een studentzetel verloren te gaan. Twee stemmen hielden de faculteit nog net aan de kant van vier studentzetels. "Ongeloflijk, wat een laksheid", zegt Margriet Smeets.

Zelf zit de NSEM'er al een jaar in de universiteitsraad. Ze verzucht "absoluut niet te weten" wat haar fractie nog meer kan doen om het raadswork onder de aandacht van de kiezer te brengen: "De universitaire en regionale pers besteedt er ruim aandacht aan. Zelf brengen we een krantje uit. Dope doet dat ook. De agenda's voor de raadsvergaderingen staan in Observant. Ik weet het ook niet meer."

Huub Spoormans, voorzitter van de universiteitsraad, weet het ook niet. Aan de raad kan het volgens hem niet liggen want de opkomstpercentages bij het wetenschappelijk - en het ondersteunend- en beheerspersoneel zijn altijd erg hoog. Er moet in ieder geval snel een onderzoek worden ingesteld naar de oorzaken van de lage opkomst bij de studenten. "De lage opkomst dreigt het gezag van de studenten in de universiteitsraad te ondermijnen. Ze lopen het gevaar dat als ze straks hun stem laten horen, iemand roept: 'Maar wie vertegenwoordigen jullie eigenlijk?' Uiteindelijk gaat het de hele universiteitsraad aan. De democratische controle wordt niet meer serieus genomen als er niemand meer op stemt. Kijk maar naar het Europarlement."

Maar we moeten ook weer niet al te pessimistisch zijn, vindt Spoormans. In Amsterdam juicht de krant van de Vrije Universiteit: 'Hoogste opkomst sinds jaren bij verkiezingen' terwijl daar maar één procent meer studenten stemden dan in Maastricht. Het verschil is dat de studenten aldaar een zetel erbij krijgen terwijl in Maast-

richt volgend jaar onherroepelijk een zetel verloren gaat als de opkomst nog twee procent daalt.

En die opkomst daalt al jaren. De vorige voorzitter van de universiteitsraad, Peter Hilderink zag het allemaal gebeuren. Hij ziet vooral de groei van de universiteit als oorzaak voor de afnemende betrokkenheid van studenten bij hun vertegenwoordigers in de democratische organen. Volgens hem leeft bij studenten steeds meer

het idee dat over hen in Zoetermeer wordt beschikt, en niet in Maastricht. Aan de inspanningen van de raadsleden kan het ook volgens Hilderink niet liggen: "Er worden genoeg discussiebijeenkomsten georganiseerd. Door Dope, door NSEM. Maar daar komt geen hond op af."

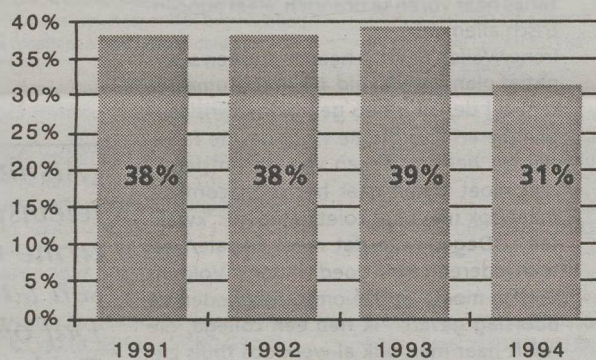
Discussies, debatten, politieke forums, verkiezingsbijeenkomsten. Allemaal mooi en aardig als er iets te bediscussiëren valt. Het afgelopen jaar viel weer eens op dat de

twee grote politieke studentenpartijen, Dope en NSEM, hun handen meestal op elkaars buik leggen als de studentenraad in de universiteitsraad ter sprake komt. "Het verschil zit hem alleen nog maar in de nestgeur" zegt Hilderink.

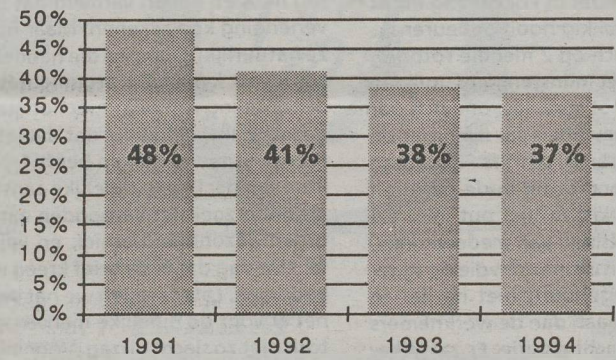
Egbert Booijink is voor Dope in de universiteitsraad gekozen. Ook hij vindt het een "groot raadsel" waarom de opkomst dit jaar zo spectaculair gedaald is. "Het enige dat ik op dit moment kan verzinnen is dat de stembussen al 's morgens vroeg op de laatste verkiezingsdag gesloten werden, terwijl ze tot 's avonds open hadden moeten blijven. Maar dat kan hoogstens een of twee procenten hebben gescheeld. We zullen de hand toch in eigen boezem moeten steken, duidelijker maken aan de studenten waar we in de raden mee bezig zijn. Spandoeken? Bezettingen? Nee, zo zitten wij niet in elkaar."

Volgens Margriet Smeets zijn de studenten van nu alleen nog maar geïnteresseerd in "bullen halen en met hun dispuut in de kroeg hangen." Zij vindt niet dat er geen issues meer zijn: "Voor het afstudeerfonds gingen de hartjes nog wel even sneller kloppen. Toen ging het ook om geld. Maar een nota studentbegeleiding doet het volgens helemaal niet." Om de typische studentenkwesies weer onder de aandacht te brengen, uit de raadszaal, op de straat, ziet Smeets weinig heil in acties: "Daar heeft de achterban geen zin meer in."

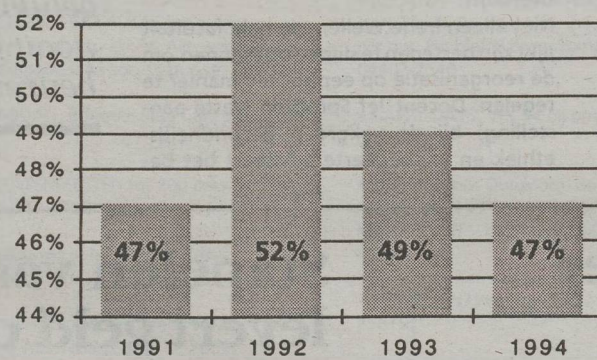
Wim Ortjens

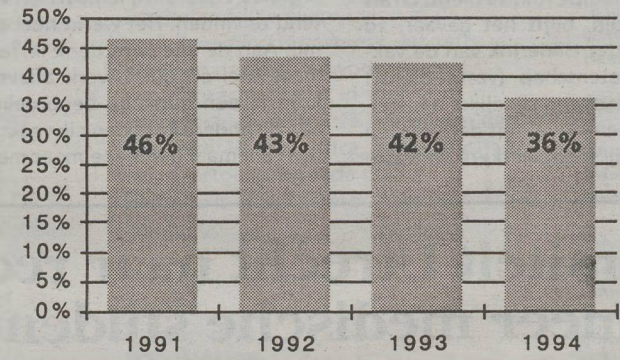
Opkomst f-raad economie

Opkomst f-raad gezondheidswetenschappen

Opkomst f-raad geneeskunde

Opkomst f-raad rechten

Paars

Ik ben voor paars. Ho, ho, maar u was toch CDA? Precies maar juist daarom en zodoende. Maar toch? Welke argumenten?

- We hebben nog nooit een Kabinet gehad met een kleur.
- We hebben nog nooit een Kabinet in elkaar geknutseld om een partij uit te sluiten.
- We hebben nog nooit (nou ja, zelden) een Kabinet gehad voorgezeten door één der grote verliezers tijdens de verkiezingen.
- O, vindt u die argumenten niet zwaar genoeg? Er zijn er meer.
- Ooit moet het sprookje de wereld uit dat liberalen en

socialisten niet met elkaar kunnen regeren.

- Alle politieke partijen moeten de ervaring op doen ertoe veroordeeld te worden te snoeien om de verzorgingsstaat te redden.
- Het land moet geregeerd worden. We hebben niet de tijd om te wachten tot het CDA zich hervonden heeft. Naar het zich laat aanzien duurt dat langer dan het pogen van paars. En pas na vier jaar paars zijn ze weer groot genoeg.
- Democratie vaart het beste bij alternerende meerderheden. Dat vraagt om reshuffling van de partijen (een andere verdeling van de kiezers over de partijen). De thans afbrokkelende coalitie laat zien hoe dat moet.

W. Albeda

Studiefinanciering maakt steeds minder fouten

Er worden minder fouten gemaakt bij de landelijke registratie van studenten. Dus gaat er ook minder mis bij de studiefinanciering. Dat is het resultaat van een operatie waarin het Centraal Register Inschrijvingen (CRI) compleet wordt opgeschoond. Het is nog wel niet alles rozegeur: zo brengen tweelingen het Groningse systeem nog geregeld in de war, en kan elke mutatie nieuwe fouten opleveren. Maar optimisme overheerst.

"Chaos bij studiefinanciering: ruim 10.000 studenten ten onrechte hun beurs kwijt". Dat nieuws is nog geen twee jaar oud. Inschrijvingsgegevens, geregistreerd bij de Informatiseringsbank (nu: Informatie Beheer Groep) bleken op grote schaal niet te kloppen. Zodat studenten per abuis hun beurs werd onteigend. Maar de laatste tijd wordt het stiller rond Groningen. Dat komt door een 'verbeterproject', waarin de IB-Groep samen met universiteiten en hogescholen stapsgewijs het Centraal Register Inschrijvingen opknapt. Deze week werd het project formeel afgerond, op een studieconferentie in Zwolle.

Tweelingen

Alleen al over de naam en identiteit van studenten ontstond de laatste jaren vaak verwarring. Had je school ooit een van je voorletters verkeerd opgegeven, dan kon het dat Groningen lange tijd twee dossiers van je bijhield - met alle onaangename gevolgen van dien. Of andersom: heette je Van der Berg, dan liep je kans dat Groningen je verwarde met een Van den Berg die op dezelfde dag geboren is. Je was dan ongewild 'tweeling' geworden. En het uit elkaar houden van een echte tweeling leek de IB-Groep zelfs nooit te leren. Dit probleem wordt nu aangepakt. Tot nu toe kwamen naamgegevens op diverse manieren bij de verschillende administraties van de IB-groep binnen: van je oude school, via een formulier en van universiteiten of hogescholen. Er konden zo veel fouten in sluipen. Dr.ir. C. Van Eykelburg van de IB-groep: "We zijn nu bezig één

centraal bestand van namen en adressen zo te vormen, dat het voor alle onderdelen van de IB-Groep als basis kan dienen. Volgend jaar wordt dat gekoppeld aan de bevolkingsregisters. Vanaf dat moment hebben we één ondubbelzinnige bron en is het meerlingenprobleem op te lossen." Verwarring was er tot nu toe ook over het studieverleden, de basis voor de nog openstaande inschrijvingsduur. Zo kreeg een student van de Universiteit Utrecht vorig jaar ten onrechte te horen dat zijn inschrijvingstijd op was. Hij had ooit 18 maanden op de hotelschool gezeten, maar in Groningen was dat geregistreerd als twee volle jaren. Pas na een beroepszaak kreeg hij gelijk en kon hij nog zes maanden doorstuderen. Andere studenten werden juist niet gewaarschuwd als ze een half jaar te lang ingeschreven stonden - waarna ze later alsnog beurs moesten terugbetalen en een forse boete kregen voor 'onrechtmatig bezit' van een OV-kaart. Van Eykelburg: "Dat studieverleden was een omvangrijk probleem. Vooral in de administraties van het hbo zaten, mede door recente fusies, veel fouten." En die kwamen ook in Groningen terecht. Het corrigeren daarvan was een hoofddoel van

het verbeterproject. Maar die 'bestandsvergelijking' voor driekwart miljoen studenten uit het recente verleden bleek hardnekkige materie. Tussen Groningen en de instellingen moest eindeloos worden vergeleken en teruggekoppeld. En er ontbraken zoveel gegevens dat men voor het hbo besloot, niet verder terug te gaan dan 1990 (voor de universiteiten was dat 1988). Tegelijk werd de afronding een half jaar uitgesteld, tot 1 oktober aanstaande. "Maar in oktober zijn de administraties gelijk", denkt Van Eykelburg. "Het verleden is dan zoveel mogelijk op orde. Daarop kan je verder bouwen met een jaarlijkse vergelijking van bestanden." Elke instelling wordt dan voor het juiste aantal studenten betaald, en elke student kan tijdig

Dat het steunpunt studiefinanciering is opgeheven is niet zo'n ramp meer, nu er steeds minder fouten worden gemaakt (foto Nelis Tutkey)

horen dat zijn inschrijvingsduur begint op te raken. Het klinkt haast ideaal. "Maar", erkent hij, "natuurlijk kunnen er ook straks nog fouten ontstaan. De kans erop wordt alleen kleiner."

Minnetje

De tempobeurs. Dat wordt een belangrijke test voor de soepele uitwisseling van gegevens tussen Groningen, hogescholen en universiteiten. Van Eykelburg: "Het principe is eenvoudig: voor elke student die de norm niet heeft gehaald, meldt een instelling een minnetje aan het systeem. Bij Studiefinanciering signaleren we dat en sturen we die studenten een brief." Maar de praktijk is ingewikkelder. Faculteiten moeten de feiten verzamelen en ze melden aan de centrale studentenadministratie; instellingen geven ze door aan het CRI-HO; en dan gaan ze naar het andere Groningse onderdeel, de Productgroep Studiefinanciering. "En elke stap bij de uitvoering van de tempobeurs is een mogelijke bron van fouten", aldus Van Eykelburg. "Dus vindt er een reeks checks plaats." Mocht er iets misgaan, dan kan een student altijd nog in beroep gaan. "Maar", voegt de IB-manager toe: "Ik heb geen aanwijzing dat er veel problemen komen - althans niet tussen instellingen en IB-Groep." Die laatste inperking is bewust. Want het kan best zijn dat sommige universiteiten en hogescholen intern nog flink met de tempobeurs zullen worstelen. Wat gebeurt er eigenlijk als een instelling geen enkel 'minnetje' meldt? Van Eykelburg: "Dan doen wij niets. We nemen dan aan dat daar iedereen de norm heeft gehaald." Maar het valt natuurlijk wel op. En uiteindelijk moet iedereen zich verantwoorden bij de accountantscontrole. Voor niet-gemelde probleemgevallen moet daarna een boete betaald worden.

HOP/Frank Steenkamp

Stage aan universiteit voor middelbare scholieren

Vwo-leerlingen zouden in hun laatste schooljaar een week stage moeten lopen aan de universiteit. Op die manier raken zij hun romantische ideeën over bepaalde studies kwijt en kunnen zij bij hun studiekeuze doelgericht te werk gaan. Dat vindt mw drs N.J. Ginjaar-Maas, de voorzitter van de stuurgroep die plannen maakt voor de drie hoogste klassen in het vwo.

De stuurgroep, die het plan van de regering uitwerkt om in het vwo vier profielen (natuur en techniek, natuur en gezondheid, economie en maatschappij, cultuur

en maatschappij) in te voeren met vaste vakkenpakketten, komt in september met een tweede rapport. Dat zal voor een groot deel gaan over de wenselijkheid van netwerkvorming tussen instellingen in het voortgezet- en hoger onderwijs. Een stage aan de universiteit zou daar goed in passen. Ginjaar-Maas stelt zich voor dat de leerlingen een soort masterclass volgen, waarin zij kennis maken met een aantal aspecten van een vak naar hun keuze. Ook kan er volgens haar bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan een kennismaking met studentenorganisaties. De stage moet wel aangepast worden aan het niveau van de middelbare scholieren. Ginjaar-Maas: "Ze moeten het wel kunnen volgen. Ik ben ooit als eerstejaars student bij een tweedejaars-college natuurkunde aangeschoven. Daar heb ik nog nachtmerries van".

HOP/Marcel Wiegman

Gek

De lichtzinnigheid die de Limburger volgens sommigen kenmerkt, omdat de naam Calvijn hem zo weinig zegt, heeft iets bedrieglijks. Men kan er net zo goed oppervlakkigheid in herkennen, als een lichte neiging tot mystiek, tot de mystiek van het hier en nu, dat in al zijn diepte - misschien is 'intensiteit' een beter woord - ervaren wordt en waarvoor toekomst en verleden weinig tellen. Wie lichtzinnig is, verzet zich tegen zwaarte. Desnoods sjouwt hij als reus vermoed in een historische stoet door Maastricht, ernstig, met boven zich de last van de Goliath aan wie hij zijn benen leent. Hij wordt er niet minder lichtzinnig van: hij geniet van zijn 'onzin'. Terwijl de reus op hem drukt, ontstijgt hij zichzelf. In 1929 schreef Pierre Kemp, drieënveertig jaar oud en vergroeid met Maastricht, dit gedicht:

Uitbundigheid

Met korven om manen in te vangen,
met bussen vol gezangen,
met potten om lichten in te drogen
reis ik langs de ogen van het land.
Met dozen zonnen,
met klanken in tonnen
en glazen gedichten in iedere dwaze
band.
Waar ik mijn armen ook rek,
ik ben overal gek.

Je zou het bijna over het hoofd zien, maar de 'gekte' waarvan hier sprake is, is een lichte variant van de klassieke *furor poeticus*, de geestvervoering van de dichter, of de *orewoet*, de extase van de mysticus. Kemp spreekt daarover, bijna terloops en weinig gewichtig. 'Waar ik mijn armen ook rek, / ik ben overal gek.' Wie goed luistert, hoort daarin een echo van wat een anonieme mysticus schreef in de dertiende eeuw (misschien was het Hadewijch): 'Alle dinghe / sijn mi te inghe. / Ik ben so wijt!' Als Pierre Kemp zeventig is en het gedicht 'Krabbel' schrijft dat ik vorige keer citeerde, heeft hij nog steeds weet van de grens die hem tot mens maakt, met de beperktheid die daarbij hoort, maar waar hij soms ook overheen wil: 'Ik ga uit mijn pen'. Ouder worden is dikwijls ook: dingen vergeten, jezelf verliezen, de grens van je bewustzijn passeren zonder dat dit nog lichtzinnigheid mag beten. Zesenzeventig is Kemp, in 1963, als hij deze regels schrijft:

Ik denk aan iets, dat ik niet zie,
waarvan mijn oren de melodie
boren, dat ik nog een regel schrijven
mag, mijn... ik ben alles vergeten.

Wiel Kusters

De studiefinanciering gaat onder het mes

Welk kabinet er ook komt, het staat vast dat de studenten opnieuw slachtoffer zullen worden van keiharde bezuinigingen. De studiefinanciering staat zoals altijd bovenaan de lijst. De studentenbonden vrezen het ergste. Kamerleden zijn nauwelijks optimistisch. Alles draait om één vraag: hoeveel kunnen studenten nog inleveren zonder dat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in gevaar komt?

"Dat de studiefinanciering onder het mes gaat staat als een metershoge paal boven water." VVD-kamerlid J. Franssen is net terug van een briefing van het ministerie van onderwijs. Het ziet er heel slecht uit voor de studenten, zegt hij. Alle toezeggingen van minister Ritzen over rust in het beursstelsel en dreigementen dat "de rek er nu echt uit is" zullen waardeloos blijken. Er is gewoon te weinig geld en studiefinanciering is een zeer aantrekkelijke bezuinigingspost. Er is in één keer veel geld weg te halen zonder dat daar contracten of akkoorden voor moeten worden opgebroken.

Terwijl de Tweede Kamer de jongste bezuinigingsvoorstellen nog niet eens heeft behandeld, zijn de volgende plannen alweer in de maak. Hoe ver kan de studiefinanciering nog worden uitgekleeft?

De afgelopen jaren is er al een principiële wijziging doorgevoerd: de onafhankelijkheid van de ouders die door de beurs mogelijk werd gemaakt, werd met de invoering van het nieuwe stelsel in 1986 afgeschaft. Het was veel te duur om alle studenten een hoge basisbeurs te geven. In plaats daarvan kreeg elke student een beurs die hij kon aanvullen met een bijdrage van z'n ouders of een lening. Voor de lagere inkomens werd de aanvullende beurs bedacht. Elke keer als de basisbeurs wordt gekort moeten studenten met 'rijke' ouders thuis aankloppen voor een aanvulling op hun toelage. Immers, luidt de redenering, waarom moet het kind van een dikbetaalde manager evenveel geld van de overheid krijgen als het kind van een onderhoudsmonteur? "In feite is het van de zotte dat we die denivellering niet veel eerder hebben aangepakt", zei minister Ritzen vorig jaar over de meest recente ingreep.

Tot en met 1996 kort Ritzen drie jaar lang 45 gulden op de maandelijkse beurs van studenten op kamers. Thuiswonenden leveren 34 gulden in. Van ouders die meer dan 60.000 gulden verdienen wordt verwacht dat zij die korting (deels) voor hun rekening nemen. Studenten uit de lagere inkomensgroepen worden door de overheid gecompenseerd.

Lange reeks ingrepen

Niet alleen van de ouders wordt een steeds grotere bijdrage verwacht, ook de student wordt steeds meer aangesproken. Een goede illustratie daarvan is het wetsvoorstel 'Student op eigen benen' (Stoeb), dat wellicht nog voor de zomer door de Kamer wordt behandeld. Het ademt een harde, zakelijke sfeer: de beursen zullen steeds lager worden, en de studenten moeten maar zien hoe ze verder aan hun geld komen. Als ze vergeefs bij hun ouders aankloppen kunnen ze volgens het wetsontwerp bij de overheid lenen. Het ouderlijk inkomen speelt daarbij geen rol. Ook mogen studenten meer gaan bijverdienen. Per jaar f15.000 in plaats van f8040. Het wetsvoorstel is het min of meer logische vervolg op een lange reeks bezuinigingen en verbouwingen die het huidige stelsel van studiefinanciering sinds de invoering in 1986 hebben getroffen. De eerste grote veranderingen hadden plaats in 1991. De 'heroriëntering' hield in dat studenten voortaan vijf in plaats van zes jaar een beurs kregen. De beurs werd bovendien bevroren. Het collegegeld steeg vijf jaar achter elkaar met 100 gulden, om in

1995 uit te komen op 2250 gulden. De rente op leningen werd eveneens opgetrokken en werd voortaan direct berekend, en niet pas na het afstuderen. Ook werd op 1 januari 1991 de reiskostenvergoeding afgeschaft. In plaats daarvan kwam de OV-kaart, die eveneens een bezuiniging opleverde. Wel mocht er meer bijverdiend worden, 8040 in plaats van 2500 gulden. De leeftijdsgrens voor studiefinanciering werd verlaagd van 30 naar 27 jaar.

Niets is heilig

De laatste grote ingreep na de heroriëntering was de introductie van de tempo-beurs, die in augustus 1993 werd ingevoerd. Wie niet een minimum aantal studiepunten haalt, moet z'n beurs terugbetalen. Op de agenda staan ook nog het loslaten van het lage collegegeld voor wie langer dan vijf jaar studeert of ouder is dan 26.

Als het wetsvoorstel Stoeb wordt aangenomen, is de basisbeurs in tien jaar tijd met honderden guldens gedaald. Een student op kamers kreeg in 1986 604 gulden (in 1990 zelfs 620 gulden). Dit jaar is dat nog 560 gulden, in 1996 is dat volgens Stoeb 425. Dit bedrag is ongecorrigeerd voor de inflatie, zonder een eventuele aanvulling van de beurs en zonder extra bezuinigingen van het nieuwe kabinet.

Wat kan het nieuwe kabinet daar aan toevoegen? Bij de studentenorganisaties LSVb en ISO is geen enkel scenario meer denkbaar. Zelfs niet dat de basisbeurs in zijn

geheel wordt vervangen door een lening. "Als het op bezuinigen aankomt, is voor politici niets meer heilig", gelooft een LSVb-bestuurslid.

Geld geen hinderpaal

Dat dat voorlopig nog wel meevalt leert een rondgang langs de onderwijspecialisten van de Kamerfracties. Waarbij meespeelt dat de formatie in volle gang is en niemand daar doorheen wil fietsen.

De kans dat er een heel nieuw stelsel van studiefinanciering komt lijkt theoretisch. De herinnering aan de moeizame totstandkoming en rampzalige invoering van het huidige systeem is nog te vers.

Bij nieuwe maatregelen is voor alle fracties één uitgangspunt onaantastbaar: toegankelijkheid. Wie het juiste diploma heeft behaald, moet aan een universiteit of hogeschool kunnen gaan studeren. Geld mag daarbij geen hinderpaal vormen. Bij nieuwe bezuinigingen op de studiefinanciering is de vraag dus wanneer sprake is van een drempel. Hoeveel geld kunnen ouders bijdragen, hoeveel kan er worden geleend en bijverdiend voordat een student afhaakt?

Brede steun in de Kamer ondervindt het plan om studenten steeds meer te laten lenen en minder beurs te geven. Hoewel een studie steeds minder een garantie is voor een goed betaalde baan, wordt studeren nog altijd beschouwd als een nuttige, rendabele investering in de toekomst. Daar kan de belastingbetaler dus best wat

minder aan bijdragen.

Met name de PvdA wil studenten uit de lagere inkomens daarbij tegemoet komen. "Zij kunnen minder makkelijk bij hun ouders aankloppen. Bovendien blijken zij nu eenmaal meer angst te hebben om een lening af te sluiten", aldus PvdA-onderwijsspecialist Netelenbos. De oplossing kan zijn om hun een aanvullende beurs te geven, of hun afbetalingsplicht te beperken.

Onbetaalde schulden

Het verhogen van de leningen brengt echter een aantal gevaren met zich mee. Het is de vraag hoeveel de overheid daar ooit van terugziet. Zeker zolang het restant van de schuld na maximaal zeventien jaar wordt kwijtgescholden en de terugbetaling naar draagkracht geschiedt, zoals nu. Die draagkracht vermindert nu afgestudeerden steeds moeilijker een behoorlijke baan vinden. Dat 'rijke' afgestudeerden meer moeten gaan aflossen, zoals minister Ritzen vorig jaar september al suggereerde in het HOOP, biedt niet veel soelaas.

Het 'sociaal risico' kan flink gaan oplopen. Netelenbos: "We zullen de vinger goed aan de pols moeten houden. Indien nodig stellen we een grens aan het leenbedrag." Kamerlid Nuis noemt nog een zwakte van de leenvariant. "Lenen is een bezuiniging op termijn. Het duurt minstens vier jaar voordat de staat geld terugziet. De tekorten die zich nu voordoen moeten echter acuut worden opgelost."

Studenten wegsturen

Voortbordurend op de hardere aanpak van studenten, zijn nog meer varianten denkbaar. In het begin van zijn ambtsperiode zinspeelde minister Ritzen al op de mogelijkheid om studenten geen vijf, maar vier jaar studiefinanciering te geven. Alle rek eruit dus. Een zeer onaantrekkelijk perspectief, al zou Netelenbos het verkiezen boven de optie dat studenten hun gehele budget moeten gaan lenen. CDA-er Lansink acht het onaanvaardbaar. "Je hebt nu eenmaal tijd nodig om te wennen." En om naast je studie te werken, als de beurs verder omlaag gaat.

Verdere verhoging van de temponorm maakt evenmin veel kans. Nu al moeten universiteiten en hogescholen hun programma's aanpassen aan de puntentelling. Nog meer van die ellende mag ze niet worden aangedaan, vindt bijvoorbeeld Netelenbos.

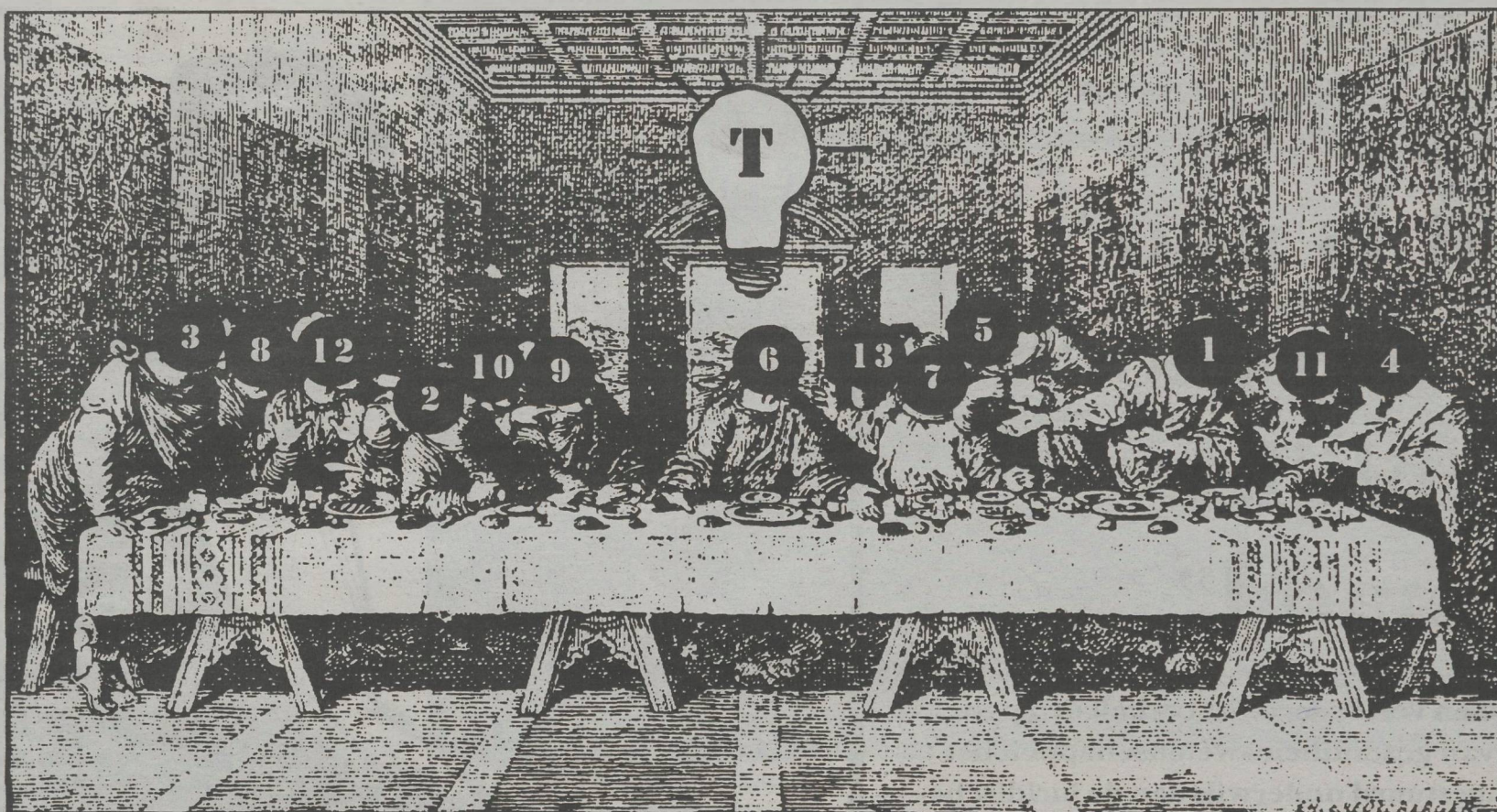
Besparingen op studiefinanciering door het aantal studenten te verminderen hebben de laatste jaren steeds meer terrein gewonnen. Selectie 'aan de poort' is nog onbespreekbaar. Na de poort kan het sinds dit jaar wel. Studenten die onvoldoende presteren kunnen met een 'bindend advies' worden verwijderd. Probleem daarbij is wel dat een instelling daar weinig mee opschiet. Elke student die afhaakt kost de instelling geld.

De oplossing kan zijn om wegsturen niet meer te beboeten. Netelenbos is warm voorstander van de variant waarbij elke universiteit en hogeschool het geld voor de studiefinanciering zelf gaat beheeren, te beginnen met het laatste studiejaar. Daar wordt dan wel eerst een "reële" 'efficiencykorting' op toegepast, "zoals bij decentralisatie naar gemeentes ook meestal gebeurt". Wordt een student verwijderd, dan mag de instelling zijn beurs behouden.

Dat zou wel eens het scenario voor de nabije toekomst kunnen worden, denkt ook D66-er Nuis. De Kamer is steeds meer bereid om universiteiten en hogescholen eigen beleid te laten maken. Differentiatie in de hoogte van het collegegeld voor langstudeerders, het loslaten van de vaste cursusduur, en ook het beheer van de studiefinanciering zijn het afgelopen jaar als mogelijkheden genoemd. De vraag zal wel steeds zijn, welke grenzen de Kamer daar voor aangeeft. Nuis: "We moeten niet doorschieten en denken: we decentraliseren de boel, dat levert lekker veel geld op. Dat is te makkelijk."

HOP/Pieter Evelein

Op een dag is misschien ook de OV-kaart verleden tijd. Want niets is heilig, als het op bezuinigen aankomt (foto Nelis Tutkey)

(illustratie Geert Setola)

De onderwijsgroep

Een blok lang volgt Observant twee onderwijsgroepen. Eén aan de economische faculteit en één aan de medische faculteit. Hieronder volgt het derde deel over de inzet, de frustratie, de aanwezigheidsplicht, het zwijgen en het enthousiasme van de dertien tweedejaars studenten economie die samen met hun tutor het blok 'Organisatie' volgen. En natuurlijk ook het verhaal van de tutor die de studenten geneeskunde stuurt tijdens blok 1.6.

De laatkomer

Drie minuten te laat schiet hij het lokaal binnen. Ploft op een stoel en merkt dan verwonderd dat al iemand anders de rol van gespreksleider op zich heeft genomen. Zodra hij de kans krijgt, grijpt de laatkomer in: "Ik ben vandaag toch gespreksleider?" Voor de tutor dit kan bevestigen, dient een collega-student hem geïrriteerd van repliek: "Jij was te laat." Simon, zwart krullend haar, bakkebaarden, bijpassende snor en een klein sikje, stoort zich niet aan deze opmerking en neemt de rol van gespreksleider over. En wel met verve.

Hij speelt de rol, zoals zijn buurman later zuchtend en wat vermoeid zal opmerken, helemaal volgens het pgo-boekje. Valt er een stilte, en dat gebeurt op deze maandagmorgen regelmatig, dan grijpt Simon ogenblikkelijk in. Hij spreekt zijn collega's direct en met een onvervalst Kerkraads accent ("Daar ben ik trots op") aan. "Die jongen achteraan, sorry ik weet je naam niet, heb jij hier iets op te zeggen?" Nee, Joost heeft de taken niet voorbereid en kan dus weinig zinnigs bijdragen aan de nabespreking van de taken. Hetzelfde geldt voor nummer twee (aangesproken als "Jij daarnaast") van het rijtje. Bij nummer drie ("Willie jij?" "Wim", corrigeert de aangesprokene) heeft de van oorsprong uit Marokko afkomstige Simon meer succes.

Tijdens de voorbespreking van de taken komen de tongen wel los en wordt er stevig gediscussieerd over het verschil tussen klantgerichtheid en produktgerichtheid. Wanneer Simon als een volleerd gespreksleider ter afsluiting van taak 10 de leerdoelen nog even samenvat, krijgen Rob, Robert en Maarten echt de slappe

lach. Oorzaak is de in hun ogen overijverige Simon die al drie kwartier lang zijn medestudenten aan het werk houdt of aan het werk zet.

Ongelooflijk dat deze jongen dezelfde is die van de afgelopen vijf bijeenkomsten er één helemaal heeft gemist, één keer zo laat binnenkwam dat de tutor het niet meer de moeite waard vond om hem nog als aanwezig op te voeren, en een andere keer tien minuten te laat binnenwandelde. Was hij op tijd, dan nam hij wel actief deel aan het gesprek, al bleek daar niet uit dat hij zich zeer gedegen had voorbereid. Integendeel, legt hij zelf uit. De eerste twee weken van dit blok stak de voor hem welbekende "middelbare-schoolmentaliteit" weer even heftig de kop op. En wanneer die van zich doet spreken, bereidt hij weinig voor en slaat hij het blokboek en de literatuur pas goed open, wanneer de toets er aan komt. Stom, beseft hij. "Ik haal veel niet, maar sinds een tijdje ben ik er achter dat dat aan mijn studiegedrag ligt, en niet zozeer aan mijn intelligentie. Ik moet gewoon regelmatig studeren en dat probeer ik sinds januari ook te doen."

Niet iedereen krijgt echter de slappe lach van Simons gedaanteverwisseling, en ook lang niet alle leden van de onderwijsgroep vinden zijn plotselinge ijver ("Je hebt alleen maar voorbereid, omdat je gespreksleider bent") rieken naar hypocrisie. Wie normaal niet hard werkt, mag als gespreksleider toch anderen op hun inzet aanspreken, luidt hun stelling. De tutor beaamt dat, al hoopt zij dat de gespreksleider van vandaag zich de rest van de bijeenkomsten ook van zijn beste kant laat zien.

Riki Janssen

'Khebniksgedaan'

De grondleggers van het probleemgestuurd onderwijs erkennen dat het lerend individu bestond uit zwak vlees. En dat daar geen proefwerken en lijfstraffende docenten tegen opgewassen waren. De oplossing vonden ze in de groep, een verzameling individuen die samenvloeden in een levend wezen, met een gezamenlijke vijand der onwetendheid. De groep als Übermensch: zelfwerkzaam, vanuit zichzelf gemotiveerd, en zelfcorrigerend door een constante stroom van zelfkritiek.

In blok 1.6 geneeskunde zijn de negen studenten zich nauwelijks bewust van de groepsprocessen die zich als de onzichtbare tentakels van een opgewonden inktvis aan de onderwijsgroep klampen en deze in de richting van de Verlichting sleuren. Bij de bespreking van de eerste taak, tijdens de tweede bijeenkomst vraagt Iris, die gespreksleider is, de telkens terugkerende vraag: "Wie heeft wat gedaan?" Iedereen heeft wat gedaan, behalve Luc. Met zijn kin op zijn borst en een stemmetje, zo zacht biecht hij het op: "khebniksgedaan." Zijn straf is een ondraaglijke temperatuurstijging van zijn hoofd. De groep houdt echter wijselijk zijn mond en ook de tutor zwijgt. Hij heeft er toch alleen maar zichzelf mee?

Bij de bespreking van de eerste taak, tijdens de volgende bijeenkomst vraagt Chris, die gespreksleider is, de telkens terugkerende vraag: "Wie heeft wat gedaan?" Luc heeft wat gedaan. Nou ja, wat, Luc heeft zich suf gelezen. Luc doceert terwijl de rest van de groep schrijft. Als hij na tien minuten rapportage tevreden zijn armen vouwt en rondkijkt of iemand nog

vragen heeft, krijgt hij het beste compliment dat in dit verband te verdienen valt. Namelijk de conclusie van tutor Jan, die in zijn tutorinstructie heeft gezien dat alle leerdoelen die uit de taak te halen waren door Luc uitvoerig zijn behandeld.

Deze keer is het Gijs die niets gedaan heeft. Dezelfde Gijs, die de vorige bijeenkomst het hoogste woord voerde. Het wezen 'groep' springt dan eens met zijn ene been, dan weer met het andere. En als het ene been vooruit wil, zal het andere moeten volgen.

Gijs weet alle afkortingen. AMvB, AWBZ, COTG, CVA, PG, RIAGG, SPD, SPV, ADL, HDL, GAAZ, DGD, een voor een dreunt hij de betekenissen op. Dat is verdacht, dat Gijs dat allemaal weet: "Jij hebt ze thuis opgezocht!", klinkt het uit de groep. "Maar natuurlijk", verdedigt Gijs zich, "je moet de taken toch ook thuis doorlezen." Gijs leest de krant. Hij is een van de weinigen die gehoor geeft aan de dramatische oproep van tutor Jan om de media bij te houden. Dat hielp blijkbaar niet. "Het klinkt heel flauw, maar het komt er nooit van", zei Birgit. Maar het voorbeeld van Gijs deed volgen. Een week later heeft een aantal studenten kranteknipsels verzameld.

Gijs corrigeert. Als Iris zegt: "Ik heb die boeken niet kunnen vinden." zegt Gijs: "Ik heb ze allemaal kunnen vinden." Maar Gijs is ook zelf lichaamsdeel van het wezen 'groep' dat aan zelfcorrectie doet. Iris, rechttoe, rechtaan, en toch altijd weer de kilojoules die het wezen in beweging houden, doet haar uiterste best om ook eens anderen aan het woord te laten. Wat Gijs dan weer hoofdschuddend aanhoort. En dat wekt irritatie: "Jij bent zo eigenwijs, jij luistert niet naar anderen." Maar als Gijs toch gelijk blijkt te hebben nadat hij zich al mompelend met een 'goedikzegwelniksmeer' achter zijn kranteknipsels heeft verschanst, krijgt hij een liefkozende aai van Iris: "Sorry hoor." Het wezen struikelde even over zijn eigen benen.

Wim Ortjens

Hoe probleemgestuurd is het onderwijs aan de Rijksuniversiteit Limburg nog? Deel drie van een vijfdelige serie: de faculteit der rechtsgeleerdheid

„Wat is pgo? Dat weet toch eigenlijk niemand”

Verwaterd en verloederd. Zo betitelt een pgo-ideoloog van gezondheidswetenschappen het probleemgestuurd onderwijs aan de juridische faculteit. Simpelweg omdat de juristen al jaren geleden de voortgangstoets hebben afgeschaft, en nu op het punt staan om de thema's uit het curriculum van het basisdoctoraal te vervangen door vakken. Eigenlijk, zo liet deze criticus vorige week in *Observant* weten, is er op de juridische faculteit geen sprake meer van probleemgestuurd onderwijs.

Onzin, luidt de nuchtere reactie aan de Nieuwenhof. Pgo is niet dood. Wel is de faculteit, zo geeft men openlijk toe, wat minder recht in de leer geworden. De ideologen van weleer hebben plaats moeten maken voor de realisten; voor de wetenschappers en onderwijskundigen die de ellenlange discussies over de goede oude pgo-tijd meer dan zat zijn. Dat gepraat leverde veel te weinig op, net zoals de vele nota's die de afgelopen jaren het licht zagen. Ook die stonden bol van prachtige onderwijskundige ideeën en goede voornemens, maar zij waren niet in staat om de problemen van het juridisch probleemgestuurd onderwijs (luie studenten, ontevreden docenten) op te lossen. Waarom niet? Omdat ze geen rekening hielden met de realiteit. Zo gingen ze bijvoorbeeld uit van super-studenten. Of zoals prof. mr. G. Mols, decaan van de faculteit, vertelt: "Van slimme, gemotiveerde mensen met een ijzeren discipline, die heel gretig zijn om aan de gang te gaan." Elk juridisch probleem zou voor dit type student al stimulerend genoeg zijn om veertig uur per week in de bibliotheek te gaan werken. Helaas is het gros van de studenten volgens Mols van huis uit berekenend en duikt zonder extra stimuli niet in de boeken, maar juist in het café of in het verenigingsleven. Verder vergaten de ideologen ook de frustraties die het 'zuivere pgo' bij docenten opriep. Die konden als niet-inhoudsdeskundige tutor hun ei niet kwijt en gingen het onderwijs steeds meer als een last beschouwen.

Prof. mr. G. Mols: "Ik vind dat wij steeds beter in staat zijn om het pgo aan de juridische faculteit handen en voeten te geven." (foto Nelis Tutkey)

Het gebrek aan "fluitende tutoren" en "honderd procent zelfwerkende studenten" was voor de realisten (een groep die volgens ingewijden de laatste jaren flink is uitgedijd en inmiddels bijna de hele faculteit omvat) aanleiding om de tutorrol aan te passen. Geen passieve procesbegeleider meer, maar een tutor die de kar van de onderwijsgroep trekt. Mols: "Een die laat zien dat zo'n blok leuk is, een die studenten prikkelt en ze aan het werk zet. Hij mag, hij moet zelfs actief ingrijpen en ze-

groep basisdoctoraal in oktober 1993 "goed tot zeer goed" genoemd. Waar het echter zowel in de propaedeutische en het basisdoctoraal aan schortte, was een duidelijke structuur. De stof werd vaak te versnipperd aangeboden waardoor studenten in verwarring raakten. Mols: "Ze haalden soms alles door elkaar: bestuursprocesrecht, stafprocesrecht en burgerlijk procesrecht. Dan zag je bij toetsen dat ze problemen met voorlopige hechtenis met behulp van het burgerlijk wetboek wilden

Realisten regeren bij rechten

kerheden ter discussie stellen." Een klassieke docent is de tutor nieuwe stijl echter niet. Hij kauwt niets voor, zo wordt links en rechts verzekerd, en hij gaat ook geen colleges geven. Wel is hij inhoudsdeskundig. En dat is voor dr. J. Moust, lid van de vakgroep O&O (onderwijsontwikkeling en onderwijsresearch) en als zodanig verbonden aan de juridische faculteit, ook een absolute "must". Want het is juist de vak-kennis die er voor zorgt dat de tutor niet alleen oog heeft voor het groepsproces, maar juist ook aandacht kan schenken aan het, volgens Moust belangrijkere, leerproces.

Behalve met een krachtige tutor, willen de vernieuwers de werklust van de studenten en de arbeidsvreugde van docenten ook opkrikken door een verbetering van het curriculum. Niet dat het juridische onderwijs de afgelopen jaren onder de maat was. Verre van dat zelfs. De kwaliteit van het onderwijsmateriaal en de inzet van de staf werden bijvoorbeeld door de werk-

oplossen." Tot inzicht in de systematiek van de diverse juridische hoofdvakken kwam het ook vaak niet, net zo min lukte het de meerderheid om dwarsverbanden tussen de vakken te leggen.

Illusie

Twee werkgroepen, één voor de propaedeutische en één voor het basisdoctoraal (het tweede studiejaar en de eerste helft van het derde studiejaar), kregen de opdracht om de curricula door de mangel te halen. Afgelopen september werd de herziene versie van de propaedeutische ingevoerd. Of de verwarring bij de studenten hiermee uit de wereld is geholpen, moet nog uit de evaluaties blijken. Maar de kans daarop is groot want er wordt weinig aan het toeval overgelaten. De blokboeken vertellen namelijk precies wat er bestudeerd moet worden. Zelfstandige zoektochten in de bibliotheek zijn hierdoor niet noodzakelijk. De tutor laat de eerstejaars zien hoe er

„Wij werken in kleine groepen en bovendien probleem-gestuurd. Dat is genoeg, dat is realistische pgo.”

gev
bee
rol
naa
juri
bijz
hen
In t
klaa
hoo
jaar
tora
don
he
in
sche
wor
dus
waa

C
tv
"I
bi
bi
D
m
ee
m
zu
u

afsc
wez
pak
Mou
sept
aan
Van
com
grat
niet
nota
klaa
kwa
gebi
den
subt
kaar
tijd
here
tisch
vast
Na c
aan
nodi
kelij

"Ik k
richt
verfr
omd
het
en v
deca
echt
jurid
sche

P
tv

"E
ve
bo
we
bo
kr
da
ah
"T
pr
we
ba
ni
vo
op
co
de
mu

gewerkt moet worden. Hij dient als voorbeeld, zeker in het eerste blok waarin hij de rol van gespreksleider op zich neemt. Daarnaast leert hij de eerstejaars hoe ze de juridische hoofdzaken van de juridische bijzaken kunnen scheiden en brengt hij hen 'feeling' voor juridische vragen bij. In bezit van een redelijk basiskennis en klaargestoomd voor het 'echte' pgo, zo hoopt men, belanden de huidige eerstejaars vervolgens in het herziene basisdoctoraal. Daar heeft de tutor een iets minder dominante rol en staat de zelfwerkzaamheid weer hoog in het vaandel. Anders dan in het eerste jaar is hier echter de thematische aanpak van de blokken verdwenen en wordt het recht weer in partjes opgediend; dus hoofdvak per hoofdvak. De reden waarom de juristen in het basisdoctoraal

Het gros van de studenten is van huis uit berekenend en duikt zonder extra stimuli niet in de boeken, maar in het café of in de koffiekelder (foto Nelis Tutkey)

Chantal Vanneer (20), tweedejaars rechten:

"Probleemgestuurd onderwijs is heel stimulerend. Helaas wordt het niet altijd goed uitgevoerd. Dat ligt niet aan het systeem, maar aan de mensen. Zeker eerstejaars studenten hebben tijd nodig om er aan te wennen dat ze zelf hun zaakjes moeten uitzoeken."

afscheid nemen van wat lange tijd als een wezenskenmerk van de Maastrichtse aanpak werd beschouwd, is volgens Mols, Moust, maar ook mr. M. Heldeweg (vanaf september portefeuillehouder onderwijs aan de juridische faculteit) en prof. mr. G. Van Maanen (voorzitter van de onderwijscommissie) simpel: van de beoogde integratie van vakken komt in de praktijk vaak niets terecht. In 1986, toen de onderwijsnota 'Doorgaan maar beter' verscheen, klaagde men al dat het herhaaldelijk voorkwam dat een blok waarin de diverse vakgebieden geïntegreerd aan de orde zouden moeten komen, eigenlijk bestond uit subblokkjes die niet of nauwelijks met elkaar in verband werden gebracht. Sinds die tijd is er weinig veranderd, constateren de heren. En dus moet de faculteit "realistisch" zijn en volgens Van Maanen niet vasthouden aan een "illusie". Na de zomer zal ook het einddoctoraal er aan moeten geloven. Dat zal, wanneer nodig, ook worden aangepast aan de werkelijkheid.

De vijf van Cohen

"Ik kwam in 1981 voor het pgo naar Maastricht. Ik vond het aantrekkelijk en ook heel verfrissend en dat vind ik nog steeds. Zeker omdat wij meer dan ooit in staat zijn om het pgo in de juridische opleiding handen en voeten te geven." Aan het woord is de decaan, G. Mols. Zijn tevredenheid lijkt echter een beetje misplaatst wanneer het juridisch onderwijs naast het in 1991 verschenen Nieuwe Testament van het Maas-

Patricia Spijker (22), tweedejaars rechten:

"Bij rechten willen ze vaak te veel. Ze stoppen teveel hoofdvakken in een blok waardoor je vaak door de bomen het bos niet meer ziet. Je krijgt geen overzicht, en krijg je dat wel dan blijft dat veel te algemeen en oppervlakkig. Toch ben ik blij met het probleemgestuurd onderwijs. Je werkt in kleine groepen aan de hand van casussen. Je kunt het niet maken om niets uit te voeren, want je wordt er meteen op aangesproken. Die sociale controle is een goede stok achter de deur. In ieder geval voor mij."

trichtse onderwijssysteem wordt gelegd. In deze nota 'Leren te leren' concludeert de toenmalige rector en huidige staatssecretaris van onderwijs, J. Cohen, dat er pas van pgo mag worden gesproken als er aan vijf eisen is voldaan. Op de eerste plaats moet het onderwijs in kleine groepen plaatsvinden. Wat dat betreft scoren de juristen

Spencer Michaël (24), zesdejaars rechten:

"Goed probleemgestuurd onderwijs valt of staat bij de inbreng van de tutor. Dat weet ik inmiddels uit ervaring. Heb je een tutor die precies zijn handleiding volgt, maar verder niet geïnteresseerd is in het blok, dan krijgt de onderwijsgroep het moeilijk. Heb je een inhoudsdeskundige tutor, dan ziet het blok er beter uit. Meestal straalt zo'n persoon wat enthousiasme uit. Bovendien kan hij verbanden leggen en de studenten wat meer handreikingen geven. Nadeel is dat zo'n persoon sneller de neiging heeft om college te geven. Dat maakt de studenten passief. Vervelend zijn de studenten die hun mond niet open durven te doen. Die hebben of niets gedaan, of ze zijn gewoon bang. Ik zou willen dat ook de participatie van de onderwijsgroepsleden beoordeeld wordt. Dan zou menige onderwijsgroep beter functioneren. Misschien zou iedere nuldejaars een intakegesprek moeten krijgen waarin precies wordt uitgelegd wat Maastricht van de studenten verwacht; namelijk een actieve deelname. Wie denkt daaraan niet te kunnen voldoen, moet maar een andere universiteit uitkiezen."

goed. Op dit moment is elf studenten per onderwijsgroep het maximum en als het aan Mols en Moust ligt wordt dit getal niet verhoogd. Anderen houden minder strak aan de elf vast, maar ook voor hen is de kleine groep heilig. Dat er af en toe een college wordt gegeven, doet hier niets aan af. Die hebben slechts een ondersteunen-

De ideologen van weleer hebben plaats moeten maken voor de realisten; men is de ellenlange discussies over de goede oude pgo-tijd meer dan zat.

de functie en zullen nooit het werk in de onderwijsgroep vervangen.

Ook aan de tweede eis, de *probleemgestuurdheid*, lijkt de faculteit te voldoen. Volgens Mols wordt binnen ieder blok de studenten een probleem aangereikt dat als opstapje dient voor verder onderzoek. "Rechten is helemaal probleemgestuurd." Van Maanen zal dit niet tegenspreken. Ook Esther Thoma, studentlid van de onderwijscommissie, heeft geen bezwaar tegen Mols' constatering, al vindt zij wel dat er soms erg veel studietaken in het blokboek zijn opgenomen.

Bij de nummer drie van Cohen, de *zelfwerkzaamheid*, krijgen de juristen het moeilijker. Zeker in de propaedeuse is de zelfwerkzaamheid op een laag pitje gezet en worden de studenten bij het handje genomen. Waarom? Omdat hun voorkennis van het recht te gering is om zelfstandig op onderzoek uit te gaan. Eerst moeten ze leren wat juridische vragen zijn en zich wat basiskennis eigen maken. Pas daarna, en dat is aan het einde van het eerste jaar, kunnen zij zelfstandig aan de slag. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de eerstejaars geneeskunde die net als de gemiddelde Nederlander redelijk wat voorkennis over hun eigen vak hebben.

Bij de voortgangstoets, nummer vier op het lijstje van Cohen, laat rechten het echt afweten. De VGT is een paar jaar geleden afgeschaft. Er was geen draagvlak meer voor. Hij functioneerde niet, zo weet Moust zich te herinneren, omdat een vraag op het gebied van het recht bijna nooit met 'ja', 'nee' of '?' beantwoord kan worden. In het recht gaat het meestal niet om feiten, maar om waarde-oordelen die altijd voor discussie vatbaar zijn. Slechts weinigen staan te wachten op een terugkeer van de VGT, al zou het volgens Moust vanuit onderwijskundig oogpunt niet slecht zijn. "Een VGT, dat zie je bij geneeskunde, dwingt studenten om het hele jaar door te studeren. Dat is beter." Nu studeert men heel toetsgericht, beseft ook Mols. Maar hij heeft zich daar allang bij neergelegd. "Och, dat deden wij vroeger toch ook. Zo zijn studenten nou eenmaal."

De laatste plaats in het rijtje van Cohen wordt ingenomen door het *vaardigheids-onderwijs*. Dat is aanwezig. Het wordt door Thoma zelfs een essentieel en heel Maastrichts onderdeel van de rechtenstudie genoemd. Wat haar betreft mag dat niet verder worden aangetast en behoeft het weer opnieuw aandacht. Moust stemt hier volledig mee in en wil een "adequaat vaardigheidsonderwijs gaan uitbouwen" waar behalve voor de oefenrechtbank, de cursus onderhandelen en het schrijfvaardigheids-onderwijs, ook ruimte komt voor communicatieve en sociale vaardigheden.

"Beter dan ooit"

Geringe zelfwerkzaamheid in het eerste jaar, geen thematische aanpak in het basisdoctoraal, een actieve, inhoudsdeskundige tutor, en een voortgangstoets die al een

paar jaar geleden aan de wilgen is gehangen. Bij de opsomming van dit rijtje kijkt geen enkele jurist verontrust. Ook de constatering dat niet voldaan wordt aan de vijf van Cohen, brengt niemand van zijn stuk. "Och, wat is pgo? Dat weet toch eigenlijk niemand", klinkt het laconiek van diverse kanten. Nee, ondanks al deze ingrepen en aanpassingen mag er nog wel degelijk gesproken worden van probleemgestuurd

Lukas Kernell (26), derdejaars rechten:

"Ik leer nu meer dan in de tijd dat ik nog geschiedenis studeerde aan de Universiteit van Amsterdam. Daar kreeg je een boek op en dat stampte je dan drie dagen voor het tentamen in je hoofd. Hier ben ik steeds met de stof bezig waardoor alles beter blijft hangen. Hier zoek ik zelf mijn materiaal en kom ik steeds nieuwe zaken tegen die zijdelings met mijn onderwerp te maken hebben. Vaak neem ik die ook door, want ik houd van lezen. Ja, ik hoor tot de groep die geschikt is voor probleemgestuurd onderwijs. In tegenstelling tot de studenten die weinig willen doen en niet echt geïnteresseerd zijn. Die zorgen er voor dat het systeem soms niet loopt zoals is bedoeld."

onderwijs aan de rechtenfaculteit. "Wij praktiseren pgo en zelfs beter dan ooit", vindt Heldeweg. Mols valt hem bij en wil nog even kwijt dat het een hardnekkig misverstand is om te denken dat het opgeven van de thematische aanpak ook meteen het einde van het pgo inluidt. Ook Van Maanen is het eens met Heldeweg: "Wij werken in kleine groepen en bovendien probleemgestuurd. Dat is genoeg, dat is realistische pgo." Moust sluit zich ook bij hen aan. "De kern van pgo is studentactiverend onderwijs. En dat wordt hier beoefend." Een wat meer gematigd geluid is uit de mond van Esther Thoma te horen. Zij spreekt van een pgo "dat een eigen leven is gaan leiden" en nu is verworden tot een "gulden middenweg, die tussen het pgo en het klassieke onderwijs in loopt". Maar zolang de kleinschaligheid en studentgerichtheid niet worden aangetaast en de kwaliteit verbetert, is er wat haar betreft niets aan de hand.

Riki Janssen

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen **voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie**. Met vragen of opmerkingen kunt U daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I.Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woe. 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): R.Peters, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883487

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B.Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R.le Doux, Fac.Bur., niveau 3, kamer-nr. 3226, UNS 50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1.253, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelpuut 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollwijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Inauguratie mr. M.J.C. Koens

Op 10 juni, om 16.30 uur, inaugureert mr. Koens, bijzonder hoogleraar Familie- en Jeugdrecht, met de rede 'Jeugdigen in de knel. Maatregelen van jeugdbescherming in de toekomst'.

Dr.ir. W.E. Bijker hoogleraar Techniek en samenleving

Het CvB heeft dr.ir. W.E. Bijker benoemd als hoogleraar Techniek en samenleving bij de FdCW. De benoeming is ingegaan op 1 mei 1994. Dr.ir. Bijker was universitair hoofddocent Wijsbegeerte. Hij is internationaal coördinator van de master-opleiding 'Problems of society, science and technology in Europe', van het onderzoeksproject 'Mines et mineurs' en van een internationaal onderzoek naar de democratisering van technologie.

Promotie mw.ing. J.W.P. Govers-Riemslog

Op 10 juni, om 14.00 uur, verdedigt mw. Govers-Riemslog haar proefschrift 'Protein-protein and protein-membrane interactions in prothrombin activation'. Promotor is prof. dr. R.F.A. Zwaal. Het proefschrift van mw. drs. Govers behandelt nader onderzoek van de voorlaatste stap van het stolproces van bloed: de omzetting van protrombine (niet actieve stollingsfactor) naar het actieve trombine door het enzym factor Xa. José W.P. Govers-Riemslog werkt bij Biochemie.

Inauguratie mr. M.J.C. Koens

Op 10 juni (16.30 uur) inaugureert mr. Koens, bijzonder hoogleraar Familie- en Jeugdrecht met de rede 'Jeugdigen in de knel. Maatregelen van jeugdbescherming in de toekomst'.

Promotie ir. J. Kuipers

Ir. Kuipers zal zijn proefschrift 'Combinatorial methods in cooperative game theory' verdedigen op 15 juni, om 14.00 uur. Promotores zijn prof. dr. ir. drs. O.J. Vrieze en prof. dr. S.H. Tijs.

Promotie drs. J. Zuidweg

Op 15 juni, om 16.00 uur, verdedigt drs. Zuidweg zijn proefschrift 'Diabeteskennistoetsen in de beroepsopleiding tot huisarts'. Promotores zijn prof. dr. W.H.F.W. Wijnen en prof. dr. J.D. Mulder. In zijn proefschrift beschrijft Zuidweg de ontwikkeling van twee kennistoetsen, met als onderwerp de zorgverlening van de huisarts aan patiënten met diabetes mellitus.

Promotie drs. J.F.M. Metsemakers

Drs. Metsemakers verdedigt op 16 juni (14.00 uur) zijn proefschrift "'Unlocking patients' records in general practice for research, medical education and quality assurance: the Registration Network Family Practices". Promotor is prof. dr. J.A. Knottnerus. In zijn proefschrift beschrijft hij het Registratienet Huisartspraktijken dat als doel heeft het opzetten van een centraal, geautomatiseerd en geanonimiseerd bestand, waarin een aantal achtergrondgegevens van patiënten en alle relevante gezondheidsproblemen worden opgenomen. Het bestand dient vooral als steekproefkader dat wetenschappelijk onderzoekers in staat stelt patiënten met een bepaald gezondheidsprobleem of met een combinatie van problemen op te sporen. Job Metsemakers werkt bij Huisartsgeneeskunde en bij de Huisartspraktijk Geulle.

Promotie drs. H. Burger

Op 16 juni, 16.00 uur, zal drs. Burger zijn proefschrift 'Vascular access for hemodialysis' verdedigen. Promotores zijn prof. dr. G. Kootstra en prof. dr. P.J.E.H.M. Kitslaar. In het proefschrift beschrijft Burger vier onderzoeken en geeft een inleiding over toegangschirurgie met name in de negentiger jaren. Veel aandacht is besteed aan het effect van de toepassing van de z.g. percutane transluminale angioplastiek (PTA) meer bekend als het dotteren. Burger werkt in het Drechtsteden Ziekenhuis.

PERSONEEL

Identificatieplicht

Vanaf 1 juni 1994 geldt de Wet op de Identificatieplicht.

RL-AGENDA

Promoties en inaugurele- of afscheidsredes vinden plaats in de Aula, Tongerestraat 53. Informatie: secretariaat Collega van Dekanen tel: 883096

09-06 Promotie D.L.E. Pannemans, 14.00 uur

09-06 Promotie J.J.P. Schrander, 16.00 uur

10-06 Promotie J.W.P. Govers-Riemslog, 14.00 uur

10-06 Inauguratie prof. mr. M.J.C. Koens, 16.30 uur

15-06 Promotie J. Kuipers, 14.00 uur

15-06 Promotie J. Zuidweg, 16.00 uur

16-06 Promotie J.F.M. Metsemakers, 14.00 uur

16-06 Promotie H. Burger, 16.00 uur

17-06 Promotie H.M. Bakker, 14.00 uur

17-06 Promotie I. Engelberts, 16.00 uur

22-06 Lezing Drs.P. Delespaul RL: 'Dagelijks leven van schizofrenen: onderzoek en implicaties voor de therapie' Vergaderzaal nr. 3 Niveau 1,

AZM 16.30 uur info: Y. Stevens 043-877440.

22-06 Promotie Lj. Kant, 14.00 uur

23-06 Promotie R. Krijne, 14.00 uur

23-06 Promotie Y.C.M. Nelissen-de Vos, 16.00 uur

24-06 Promotie J.T. Voordijk, 14.00 uur

24-06 Promotie R.M.M. Hupperts, 16.00 uur

30-06 Promotie R.A.G. Winkens, 14.00 uur

30-06 Promotie G. ter Riet, 16.00 uur

01-07 Promotie M.F.J.M. de Werd, 16.00 uur

In het kader van deze wet moet iedereen die in Nederland verblijft zich onder omstandigheden kunnen identificeren. Daarbij moet men bewijzen dat de gegevens die men over zichzelf opgeeft (naam, geboortedatum, nationaliteit) kloppen. Identificatie kan plaatsvinden met een door de wet erkend identiteitsbewijs (ID). Voor Nederlanders zijn als ID toegestaan: het paspoort, de toeristenkaart, het rijbewijs en het gemeentelijk identiteitsbewijs. Voor niet-Nederlanders zijn dit: het verblijfsdocument van de vreemdelingendienst, het vluchtelingenpaspoort en een niet-Nederlands paspoort waarin door de vreemdelingendienst een vergunning tot verblijf is aangetekend. Voor niet-Nederlanders is een rijbewijs als ID onvoldoende, omdat een rijbewijs de nationaliteit niet vermeldt.

Identificatie is onder meer voorgeschreven bij het aangaan van een dienstbetrekking (de werkgever dient de persoonlijke gegevens te controleren met behulp van een erkend ID) en op het werk (medewerkers zullen zich desgevraagd ten behoeve van controlerende instanties moeten kunnen identificeren). Indien men niet aan de identificatieplicht kan voldoen, dient voor de loonheffing het zo genoemde "onbekendtarief" (60%) te worden toegepast.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 071

De vakgroep Medische Sociologie van de Faculteit der Geneeskunde heeft een vacature voor een

secretaresse v/m 0.4 fte die ingevuld dient te worden over 4 dagen per week.

Taken:

de te benoemen secretaresse zal werken in een team van secretarissen waarbij ieder voor een vast aantal medewerkers de administratieve ondersteuning verzorgt. De voornaamste onderdelen van de taak zijn postbehandeling en telefoon, tekstverwerking, agenda en organisatorische activiteiten. Samenwerking en overleg met de andere secretarissen en contacten met de wetenschappelijke medewerkers zijn belangrijke aspecten bij het werk.

Functie-eisen:

van kandidaten wordt verwacht dat ze een middelbare schoolopleiding hebben afgerond, ervaring hebben met secretariael werk en vertrouwd zijn met tekstverwerking (WP 5.1).

Salaris:

maximaal f 3.104,— bruto per maand (schaal 4) bij een full time aanstelling.

Info: dr. R. Knibbe, vakgroepvoorzitter Medische Sociologie, tel. 2282.

Interne vacatures 072 en 073

De Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Rijksuniversiteit Limburg zoekt kandidaten voor de functie van

assistent in opleiding

taak:

Onder begeleiding van senior-docenten verricht u wetenschappelijk onderzoek, dat u binnen vier jaren afrondt met een proefschrift. Maximaal 20% van de werktijd besteedt u aan het geven van onderwijs aan eerste-fase studenten. U volgt zowel individueel als in groepsverband een opleiding tot wetenschappelijk onderzoeker.

Project "Overheid en Onverschuldigde Betaling" (**vac.nr. 072**)

U wordt aangesteld op het door een stafid ontwikkeld project: "Overheid en Onverschuldigde Betaling". Voorwerp van onderzoek in dat kader is in de eerste plaats het positieve, Nederlandse recht inzake de onverschuldigde betaling door de overheid. Speciale aandachtspunt in dat verband is de onderlinge beïnvloeding van privaatrecht en publiekrecht. Denkbaar is een beperking van het onderzoek tot één of enkele deel terreinen van overheidszorg (sociale zekerheid, subsidies, studiefinanciering). Het project maakt deel uit van het meeromvattende onderzoeksproject 'Europees privaatrecht' en bevat een rechtsvergelijkende component.

Vereisten:

U bent een privaatrechtelijk afgestudeerd jurist en hebt daarnaast een aantoonbare kennis van en belangstelling voor het bestuursrecht en/of de privaatrechtelijke rechtsvergelijking.

Voor meer informatie kunt u bellen met Mr. dr. W. Beurskens, universitair hoofddocent bij de vakgroep Privaatrecht, tel. 883214 of met Prof. Mr. G.E. van Maanen, hoogleraar bij de vakgroep Privaatrecht, tel. 883144 ofwel via het secretariaat van de vakgroep, tel. 883097.

Project "Rechtsbescherming onder druk" (**vac.nr. 073**)

U wordt aangesteld ten behoeve van het onderzoek 'Rechtsbescherming onder druk': een rechtsvergelijkende studie naar inperking van rechtsgaranties voor verdachten in het Amerikaanse en Nederlandse voorbereidend onderzoek in strafzaken. Doel van deze studie is het verwerven van inzicht in recente ontwikkelingen op het terrein van het strafprocesrecht in Amerika en Nederland vanuit de vraagstelling of de rechtsbescherming van verdachten (inzake enkele aspecten van het voorbereidend onderzoek in strafzaken) in beide rechtssystemen in de knel is gekomen ten gunste van verhoging van de slagvaardigheid van de strafrechtspleging in de bestrijding van de (georganiseerde) criminaliteit.

Dit project maakt deel uit van het programmabonden onderzoek van de vakgroep strafrecht en criminologie naar 'Strafrechtspleging en Mensenrechten'.

Vereisten:

U bent een strafrechtelijk afgestudeerd jurist met aantoonbare belangstelling voor strafrechtsvergelijking. Een goede - zowel actieve als passieve - beheersing van de Engelse taal is een noodzakelijke vereiste om kennis te kunnen nemen van het Amerikaanse strafprocesrecht en van de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens. Deze laatste is immers in toenemende mate van belang voor het Nederlandse strafprocesrecht.

Voor meer informatie kunt u bellen met Prof. mr. Th. de Roos, hoogleraar straf(proces)recht bij de vakgroep, tel. 883399 ofwel via het secretariaat van de vakgroep, tel. 883377.

U wordt aangesteld voor de duur van de opleiding. Het salaris is volgens rijksregeling en bedraagt f 2.003,- bruto per maand in het eerste jaar en loopt op tot f 3.573,- bruto per maand in het vierde jaar, bij voltijdse functievervulling. Eventueel kunt u de functie in deeltijd (80%) vervullen. Wij streven naar een aanstelling per september 1994.

Interne vacature 074

ERVAREN ONDERWIJSKUNDIGE ALS TOEGEVOEGD ONDERZOEK(ST)ER AAN DE FdAW EN DE FdCW.

Een van de profielkenmerken van de Rijksuniversiteit Limburg is het Probleemgestuurd Onderwijs (PGO). De specifieke concretisering van het PGO-model verschilt per faculteit en opleiding en wordt, o.a. middels onderwijskundig onderzoek, geëvalueerd en verder ontwikkeld.

De Rijksuniversiteit Limburg kent sinds 1991 de opleiding Cultuur- en Wetenschapsstudies aan de Faculteit der Cultuurwetenschappen (FdCW) en sedert 1992 de opleiding Kennistechnologie aan de Faculteit der Algemene Wetenschappen (FdAW), deze laatste opleiding in een transnationaal verband met het Limburgs Universitair Centrum in Diepenbeek (België).

De afgelopen jaren is aan de FdCW ervaring opgedaan met uiteenlopende (PGO-)onderwijs- en toetsvormen. Thans is een brede, onderwijskundige reflectie en evaluatie van deze ervaringen aan de orde. In dat kader zal ook aandacht gegeven worden aan toetsing en aan mogelijkheden van nieuwe toetsvormen voor de opleiding Cultuur- en Wetenschapsstudies.

Aan de FdAW wordt vanaf september 1994 voor de eerste keer het derde curriculumjaar van de opleiding Kennistechnologie aangeboden. Voor de laatste twee curriculumjaren is een toetsvorm in ontwikkeling die recht doet aan het domein en de specifieke situatie van deze opleiding. Aan beide faculteiten gaat voor een periode van ongeveer twee jaar een onderzoeksproject van start op beide genoemde gebieden.

De nieuw aan te stellen onderwijskundige zal daarin werkzaam zijn als toegevoegd onderzoeker. Zowel een sollicitatie op een van beide projecten als op de combinatie is mogelijk.

Uw profiel:

U heeft een universitaire opleiding Onderwijskunde of Psychologie met onderwijskundige specialisatie. Daarnaast heeft u affiniteit met Cultuur- en Wetenschapsstudies en/of Kennistechnologie. Of u heeft een aan Cultuur- en Wetenschapsstudies of aan Kennistechnologie gerelateerde universitaire opleiding met aantoonbare onderwijskundige expertise. U heeft kennis van toetsproblematiek in het hoger onderwijs; kennis van PGO strekt tot aanbeveling. Voorts bent u ingewerkt in de literatuur betreffende verschillende toetsvormen, bij voorkeur heeft u enige kennis van psychometrie en SPSS. U beschikt over organisatorische en contactuele vaardigheden en u heeft ervaring met de implementatie van onderwijsvernieuwingen.

Ons aanbod:

Het betreft twee aanstellingen van ieder 0,4 fte voor een periode van ongeveer twee jaar. Uw salaris bedraagt minimaal fl. 3641,- bruto per maand (schaal 10) en maximaal fl. 7002,- per maand (schaal 11) bij een voltijdse aanstelling.

Nadere informatie.

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met drs. J. Chr. Perrenet (FdAW), tel. 043-883373 en met drs. J. M. Hoex (FdCW), tel. 043-883616.

Uw reactie. Uw schriftelijke sollicitatie kunt u, met vermelding van vacaturnummer 074 op brief en envelop, binnen 10 dagen na het verschijnen van deze advertentie richten aan: Rijksuniversiteit Limburg, Dienst Personeel en Organisatie, Postbus 616, 6200 MD MAASTICHT.

STUDENT EN ZAKEN

VAKANTIEREGELING DIENST STUDENTENZAKEN

Secretariaat SZ.

Gesloten in de periode van ma. 18 juli t/m vr. 5 augustus 1994. Telefonisch bereikbaar van 9.00 - 12.00 uur en 14.00 - 16.00 uur onder tel.nr. 043 - 883349 / 883354.

Studentendecanaat

Mw J. Creemers is afwezig van 25 juli t/m 12 augustus 1994.

Studentenpsycholoog

Dhr. R. v.d. Berg is afwezig van 11 juli t/m 29 juli 1994.

Centrale Studentenadministratie (CSA)

Balie gesloten in de periode van ma. 18 juli t/m vr. 5 augustus 1994. Bereikbaar tijdens het telefonisch spreekuur van 9.00 - 10.00 uur onder tel.nr. 043 - 883979.

LV&S

Balie gesloten van 4 juli t/m 19 augustus 1994. Secretariaat telefonisch weer bereikbaar met ingang van 1 augustus 1994 onder tel.nr. 883135 van 8.30 - 12.30 uur en 13.30 - 16.30 uur.

Steunpunt Studiefinanciering

Balie geopend van 10.00 - 12.00 uur en 14.00 - 16.00 uur. Telefonisch bereikbaar van 09.00 - 16.30 uur onder tel.nr. 06 - 3991139.

Infotheek voor Studie en Beroep

Lokatie: Bouillonstraat 11, tel. 883351 / 883518. Geopend: ma. di. en do. van 10.00 - 16.30 uur wo. en vr. van 09.00 - 13.00 uur

Loopbaan Advies Centrum

Als Infotheek voor Studie en Beroep.

Stichting Studentenhuisvesting/Kamerburo

Lokatie: Keizer Karelplein 12, tel. 043 - 883100.

Geopend: ma. t/m do. van 12.00 - 16.30 uur
vr. van 12.00 - 16.00 uur

Wetenschapswinkel

Lokatie: Looiersgracht 14, tel. 043 - 883120.
Geopend: ma. t/m vr. van 9.00 - 17.00 uur

Studium Generale

Lokatie: Keizer Karelplein 10.
Telefonisch bereikbaar onder tel.nr. 043 - 883541.

INKOM

Heb jij je ingeschreven als mentor tijdens de INKOM?

In de loop van week 22 of 23 ontvang jij of je medementor een brief met de mededeling, dat je in- of uitgeloot bent. Mocht je na die periode nog geen bericht ontvangen hebben, neem dan even contact op met de Werkgroep INKOM '94! Tel: 043-883393

INTEGRAND

Kom je kosteloos inschrijven en doe werkervaring op middels een Integrand-werkopdracht voor mensen van alle studierichtingen; dus ook voor gezondheidswetenschappers! Voor info/inschrijfformulier: Integrand, Oude Tweebergenpoort 2, ma t/m vr 9.00-12.30 en 13.30-17.00 of bel 883397.

Agenda SIB

Iedere donderdag ledenborrel in Van Sloun!!

LET OP: de beëindiging van het lidmaatschap betekent een aan het bestuur gerichte schriftelijke opzegging en wel voor 1 augustus. Doe je dit niet dan blijf je lid en verplicht je de contributie '94/'95 te betalen!!! Ook zij die reunist willen worden, worden verzocht dit schriftelijk voor 1 augustus te melden.

Agenda Ichtus

-18 juni: Kanoën;
-15 juni: slotavond.

Agenda AEGEE

Elke dinsdag borrel in de Satyricon vanaf 21.00u
Op werkdagen, bereikbaar van 11.30-12.30 en di. avond van 20.00-21.00 in kamer 3002 van de Oude Tweebergenpoort 2 (tel 883465).

DOPE

DE belangenbehartigingsorganisatie voor de universitaire student als het gaat om de onderwijskwaliteit. T.o.v. uw EIGEN belang kunt u lid

worden, tel. 883263. DOPE: Oude Tweebergerpoort 2.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Voor meer info: kantoor in de Abtstr 4; ma. t/m vr. 13.30 - 16.30. Tel: 883927.

NSEM

Elke di. is het bestuur tussen 19.00-20.00 op de NSEM-kamer! Vind je dat een vakbond voor studenten moet blijven bestaan die voor jouw belangen op kan komen, wordt dan eindelijk lid door f 10,- over te maken op giro 3843114 o.v.v. naam, studie en tel.nr.

Multiculturele Studentenvereniging ARCUS

Elke dinsdag vanaf 20.00 u. ledenborrel in café la Bastille.
Di, wo en do zijn we op de Oude Tweebergerpoort 2 tussen 12.00 en 13.00 u. te bereiken voor culturele vragen of problemen waar het de studie direct of indirect betreft. Tel: 043-883500.

UMP

Het Universitair Milieuplatform (UMP) houdt zich bezig met arbeidsomstandigheden en milieuzaken binnen de RL. Voor opmerkingen en ideeën, schrijf naar Postbus 616, 6200 MD Maastricht o.v.v. UMP.

Agenda THINKTANK

Voor en door ondernemende studenten en afgestudeerden. (Gratis)Info, advies, doorverwijzing, training en ondersteuning t.b.v. oriënteerders en (door)-starters.
17 juni: 9.00-17.00u. 5e EntrepreneurialDay "Succes in Zaken", T.U.-Delft.
Info: THINKTANK-Centra voor Ondernemerschap: 040-472252/043-216972.

Agenda TAFELSTRAAT 13

13 juni: 20.00 u. Groep verhalen, bij Joen Drost.
14 juni: 18.00 u. Koorrepetitie.
15 juni: 18.00 u. Tafelen; opgeven voor 12.00 u.
16 juni: 20.00 u. Vergadering AB.
19 juni: 17.00 u. Chapelsservice. Engelstalige dienst in de St. Janskerk. Vrijthof.
Eens praten met een pastor? Kom langs of bel. (Tel. 21 56 51)

R.K. studentenpastoraat Maastricht

Iedere do. om 19.00 u. en zo. om 10.30 u. een viering van de H.Mis, voorg. pastor F. Peró. Iedere vr. 19.30 - 21.00 u. aanbidding in de kapel

van het R.K. Studentenpastoraat, Boschstr. 97, sociëteit "in de Fortuyn".

Agenda R.K.S.V. Servatius

Elke wo. avond is er mensa om 18.30 u. Inschrijving tot 12.00 u. wo. (tel. 211126). Kosten: f5,- leden, f6,50 introducties. Boschstraat 97, Maastrecht, tel. 211126

LV&S

ALMA Summer Sports Camp

What is ALMA? Collaboration in education, research and services (sports) between the universities of Aachen, Liège, Maastricht and Hasselt (Euregio Maas-Rhine). Purpose: General exchange about student life and culture in the Euregio. The camp language is English. Date arrival: Sunday 10th July at 10 AM. Date departure: Sunday 17th July at 10 AM. Accommodation: Résidence du Blanc Gravier, Centres Sportifs du Sart-Tilman, Université de Liège, tel 003241.56.19.80/56.19.81. Sports program (proposal): gliding-hanggliding (parapente), wallclimbing-speleology, kayak-rowing, walking-swimming. Cultural program: visit of Liège (guided tour), University of Sart-Tilman. Cost of the stay: f 300,- p.p. incl. lodging, food, transport during the camp, sportactivities+cultural program, insurance. Participants: max. 4 boys+4 girls from each university. For application forms and further information: buro LV&S, Lenculenstr. 26.

EXTRA faciliteiten zomerprogramma LV&S

Vanaf 28 juni start het zomerprogramma in sporthal Randwijk. De extra kosten hiervoor zijn f 3,- per keer per activiteit. Voor fitness is de licentie verplicht (sportkaart dus meenemen). Het programma luidt als volgt: dinsdagen; 28-06, 05-07, 12-07, 23-08 en 30-08 van 17.30-18.30 u. bewegen op muziek en conditietraining. Woensdagen; 29-06, 06-07, 13-07, 24-08 en 31-08 van 12.30-13.30 skip en van 12.30-15.00 u. fitness. Vanaf 1 juli t/m 2 sept. elke vrijdag 12.30-15.00 u. fitness.

Laatste middag academisch jaar

Vrijdag 24 juni organiseert LV&S een wandel- en een fietstocht in het kader van de laatste middag van het academisch jaar 1993-1994. Vertrek: 13.30 uur. Verdere gegevens volgen nog. Houd deze middag alvast vrij!!!

Tafeltennistoernooi

Wo. 22 juni organiseert LV&S ism TTV Maastricht een tafeltennistoernooi voor beginners en gevorderden (D/H) van 19.00-21.00 u. Plaats: zaal op de hoek van Prestantstraat/Fagotstraat, wijk 17 Caberg. Kosten: sportk.houders gratis, anderen betalen f 3,-. Inschrijven bij LV&S.

Studentensportverenigingen

Mededeling LUSS

De LUSS zoekt voor het volgend academisch jaar sportieve en enthousiaste studenten die voor 1 jaar een bestuursfunctie willen bekleden. De LUSS is de sportraad vd RL en behartigt de belangen vd studentensporters vd RL. Daarnaast zendt de LUSS studenten uit naar toernooien en organiseert de LUSS zelf toernooien zoals 't Halllmen. Heb je interesse voor een bestuursfunctie bel dan naar de LUSS 043-883080 of kom naar de LUSS-kamer, Lenculenstr. 26, kamer 3303A. We zijn iedere werkdag tussen 12.30-13.30 u. bereikbaar.

Agenda MSBC Heep

20, 27 juni Clubkampioenschappen. 1-3 juli Ledenweekend. 24-28 aug. toernooi in Noorwegen. Meer info? Bel Christa 639593.

WETENSCHAPSWINKEL

Studenten die kennis in praktijk willen brengen en meer willen dan alleen boeken bestuderen kunnen bij de Wetenschapswinkel terecht voor het onderzoeken van vragen gesteld door maatschappelijke organisaties/groeperingen, meestal op het gebied van milieu-juridische, sociaal-maatschappelijke en gezondheidswetenschappelijke problematiek. Deze vragen bieden interessante onderwerpen voor afstudeeropdrachten, jaarwerkstukken of scripties.

Heb je interesse, zoek je nog een onderzoeksvraag, kom dan even naar de Looiersgracht 14. Er staan op dit moment nog enkele onderzoeksvragen open op het gebied van armoede en organisatie (Economie). Wil je telefonisch informatie inwinnen, bel dan 883120.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Gewijzigde openingstijden BIS

Vanaf 1 augustus 1994 gelden er nieuwe openingstijden voor het spreekuur 'Studeren in het buitenland'.

maandag: gesloten
dinsdag: op afspraak, tussen 11.00 en 12.00 uur
woensdag: op afspraak, tussen 11.00 en 12.00 uur
donderdag: op afspraak, tussen 11.00 en 12.00 uur
vrijdag: zonder afspraak, tussen 10.00 en 11.30 uur
Afspraken dienen gemaakt te worden bij:
Ina Engelen, tel. 883211 tussen 8.00 en 12.00 uur.

Sluitingsdatum cultureel verdrag Australië gewijzigd

De aanvragen voor uitwisseling in het kader van het cultureel verdrag met Australië kunnen nog tot 1 juli 1994 worden ingediend. Deze aanvragen dienen op nieuwe aanvraagformulieren te geschieden. Deze zijn verkrijgbaar bij Ika Ploumen, BIS, tel. 883513.

University of Lód_ international students meeting

July 15-29, 1994

The meeting aims at making a contribution to overcoming different anachronic divisions between nations and creating an integrated world based on democracy and all-round co-operation. It is particularly important in the current political and economic transformations taking place in all Central and East European states and other countries. We are convinced that it is especially the students who can play a particular role in creating a genuine union of nations. In order to achieve it young people must have an opportunity to get to know one another and to learn about the history and culture of their countries.

Schitterende WK '94 aanbieding!

Olivetti
PCS40

voor een
sportieve
prijs van...

f 1998,-

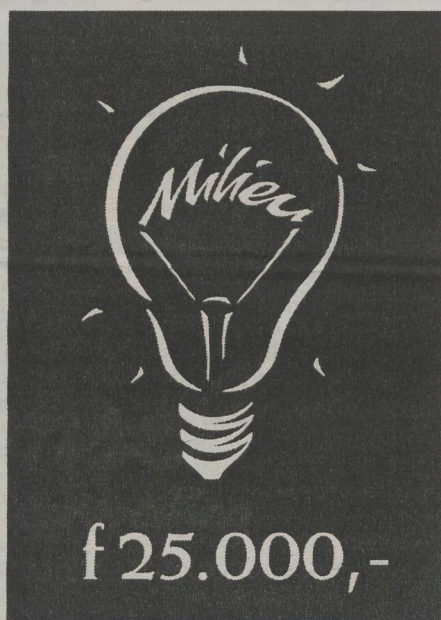
Specificaties PCS40

- krachtige 486sx/25MHz processor (Intel inside)
- 4Mb intern geheugen (RAM), maximaal 32Mb
- 120 Mb harde schijf
- optioneel Intel Overdrive (50/25MHz)
- incl. 14" SVGA kleurenmonitor (0,28mm dot pitch)
- incl. DOS, Windows en seriële muis

Prijs incl. BTW, wijzigingen voorbehouden.

Curioso? Vieni a guardare! De PC-Shop
Looiersgracht 12-14, 6211 JK Maastricht
tel 043-883563, fax 043-212383
open: ma t/m vrij van 9-14 uur

Vinding gezocht!

Velen werken hard en gedreven aan de verbetering van ons milieu. Vernuftige zaken worden bedacht en soms zelfs technologische doorbraken bereikt. Zulke vindingen verdienen een beloning en daarom kennen wij de DSM Milieutechnologieprijs toe. We zijn opnieuw op zoek, misschien naar uw idee! De DSM Milieutechnologieprijs

De prijs wordt om de twee jaar uitgereikt aan een persoon of organisatie in Nederland die een belangrijke bijdrage levert of heeft geleverd aan de ontwikkeling van nieuwe milieutechnologie. Aan de prijs is een kunstwerk en een geldbedrag van f 25.000,- verbonden.

Beloonde vindingen

De lijst van eerdere winnaars en genomineerden toont hoe divers inzendingen kunnen zijn.

Een luchtverhittingsbrander die, in vergelijking met bestaande branders, 90% minder stikstofdioxide uitstoot.

- Een methode om fosfaten in de bodemlaag van zoetwatersystemen onschadelijk te maken.
- Een technologie om bestaande dieselmotoren van autobussen om te bouwen tot aardgasmotoren.
- Een toepassing van pensmicro-organismen voor de afbraak van afval van plantaardige oorsprong.
- Een verfsysteem met een laag gehalte aan organische oplosmiddelen.
- Een milieuvriendelijke varkensstal (70% reductie van ammoniakuitstoot en 50% vermindering van mestvolume).

Wie wint?

In het najaar van 1994 zal de DSM Milieutechnologieprijs voor de derde maal worden uitgereikt. In principe kan iedereen in Nederland met een milieuvinding meedingen naar de prijs. Natuurlijk gelden een aantal voorwaarden. Zo zal een onafhankelijke jury bij de beoordeling letten op het effect op het milieu, het innovatieve karakter, de maatschappelijke aspecten, uitvoeringskosten en actualiteitswaarde.

Neemt u deel?

Deelnameformulier, uitgebreide brochure en reglement kunt u aanvragen bij het secretariaat 'DSM Milieutechnologieprijs', Antwoordnummer 110, 6400 VB Heerlen. U hoeft geen postzegel op de envelop te plakken.

De inzendingstermijn sluit op 15 september 1994.

DSM

SKY BREAKERS

SPECIALE VLEGTARIEVEN
VOOR JONGEREN & STUDENTEN

G.A. - 1 ^{ste} VAKANTIEPRIJS (PP)	ENKEL	RETOUR
LONDEN	f 180	280
MIAMI	700	900
SAN FRANCISCO	800	999
MEXICO-STAD	800	1395
HONGKONG	1090	1640*
PEKING	1195	1695
SYDNEY	1350	1980*

* VANAT BRUSSEL

" V A N V I A N A A R "

AMSTERDAM-HONGKONG-AUCKLAND	1350
AUCKLAND-NADI-HONOLULU	
LOS ANGELES-AMSTERDAM	1695
AMSTERDAM-MADRID-RIO	950
RIO-LIMA (OF LOS ANGELES)-TOKYO	1400
TOKYO-HONGKONG-AMSTERDAM	1200

DE VOORDELEN OP EEN RIJTJE:
Enkele reizen en retours (veelal jaarretours) vanuit en naar bestemmingen over de hele wereld. Onbeperkt wijzigen en alle combinaties mogelijk. Geen minimum verblijf, evenmin verplichte zaterdagnacht. En nergens anders dan bij NBBS Reizen te koop!

N B B S R E I Z E N

Meer speciale vliegtarieven in de folder "Sky Breakers" verkrijgbaar bij de NBBS Reiswinkel Maastricht, Wycker Brugstraat 25, telefoon 043-212737

Gimsel

Natuurvoeding

De smaak van de toekomst

Gimsel, natuurvoeding
RECHTSTRAAT 48^A
6221 EK MAASTRICHT
Tel. 043 - 251137

Standaard Boekhandel

Nieuwstraat 9
6211 CR Maastricht
Tel. 043 - 21 08 25

niet alleen
voor studieboeken!

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Stadsschouwburg in Maastricht is nu ook onze bonbon als beste geselecteerd

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55,
Maastricht

MENU'S OM MEE TE NEMEN
OF IN HET RESTAURANT ETEN

SPECIALE AANBIEDING ZOMER 1994

58 **RHODOS**
2 DORPSSUFLAKI
GIROS
EN SALADE, ZAZIKI, RIJST
~~FL 23,-~~ FL. 15,50
VAN MA T/M DO

51 **MIKONOS**
2 LAMSKOTELETEN
1 SUFLAKI (DORP), GIROS
EN SALADE, ZAZIKI, RIJST
~~FL 23,50~~ FL. 17,50
VAN MA T/M DO

GRIEKSE SPECIALITEITEN
RESTAURANT

ST. BERNARDUSSTRAAT 4A
MAASTRICHT, TEL. 043 - 254256

110 **PANEPIS-TIMION**
STUDENTENSCHOTEL
2 DORPSSUFLAKI
GIROS
EN SALADE, FRIET,
ZAZIKI EN OUZO

~~FL 20,-~~
FL. 15,25
OP VERTOON VAN
COLLEGEKAART

Lekker Varen!!
Wel de lusten maar niet de lasten..
...huur dan een boot!

verhuur van:
• polyvalken • BM's 16m²
• kajuitzeilboot

JachtVerhuur "Noël"
Tel/fax: 05143-1698
(direkt aan het Slotmeer)

GRIEKSE EETHUIS
nelos
DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes
Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Maandags + Dinsdags
gesloten

Alex. Battalaan 61
Maastricht, Tel. 043-215358

Meer informatie: Ina Engelen, tel. 883211 (tussen 8-12 uur)

Openingstijden

Het spreekuur 'Studeren in het buitenland' voor studenten en medewerkers wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Infotheek voor Studie en Beroep van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, Bouillonstraat 11, kamernr. 0219.

CULTUURWETENSCHAPPEN

Onderwijsbalie

maandag: 15.15 - 15.45 uur;
dinsdag: 10.45 - 11.15 uur;
donderdag: 13.00 - 13.30 uur;

Computerruimte studenten

De computerruimte voor studenten is in week 27 en 28 uitsluitend 's morgens geopend van 09.00 - 13.00 uur.
De computerruimte is gesloten in de weken 29, 30, 31 en 32 in verband met de zomervakantie.
De computerruimte is in de week 33 en 34 uitsluitend geopend 's morgens van 09.00 - 13.00 uur.

Toets practicum Recht

De toets van het practicum Recht bij blok 2.6 zal plaatsvinden op 24 juni van 08.30 tot 10.30 uur in kamer 2001 Ts53.

Agenda CWSV Orakel

Openingstijden kamer: maandag t/m donderdag, 13.00 - 14.00 uur.
Openingstijden reductiebureau: maandag en dinsdag, 13.00 - 14.00 uur.

Mededelingen:

* De lidmaatschapbewijzen kunnen nog steeds worden afgehaald. Dit in verband met eventuele kortingen op feesten, curriculaire activiteiten ...
* Filmfestival II op dinsdag 14 juni, op binnenplaats in de Kapoenstraat 2. Bij slecht weer binnen. Van 20.00 tot 13.00 uur.
* Orakel organiseert Feest op 29 juni in de Momus!! Met band. Vanaf 21.00 tot 03.00 uur.
* Het Reductiebureau is gereorganiseerd, een geheel nieuw systeem wordt vanaf volgend jaar geïntroduceerd. Dit betekent voor de huidige eerstejaars dat zij al tijdens dit blok moeten intekenen voor blokboeken van blok 2.1 en 2.2. Intekenen betekent ook gelijk een acceptgiro invullen en dus de betaling van de boeken nu al verrichten. Zie voor informatie het Orakel-prikbord.

ECONOMIE

Sluiting Studentenmicroruimte (SMR)

In verband met het economiespel van eerstejaars studenten FdEW is vanaf 13 juni tot en met 24 juni 1994 de gehele studentenmicroruimte voor andere studenten en belangstellenden gesloten tussen 08.30 uur en 18.00 uur. In die periode kan men wel terecht tussen 18.00 uur en 21.00 uur.

Export- en investeringsmogelijkheden in Nord/Pas-de-Calais

Charter 99, een werkgeversorganisatie in West-Vlaanderen (België), biedt een drietal interessante stages aan voor studenten die een degelijke studie kunnen maken omtrent de export- en investeringsmogelijkheden

in het noorden van Frankrijk. Er zou specifiek aandacht besteed worden aan de sectoren textiel, metaal en de bouw.

De stage vereist dat de studenten voldoende frans kunnen en een tijdlang in Lille (Nord/Pas-de-Calais) willen verblijven. Kennis van strategisch management en industriële economie is wenselijk. Wie interesse heeft kan een korte beschrijving van het project bekomen bij Wim Vanhaverbeke (kamer 2.076; tel. 043-883805) of Jan Nijhuis (kamer 4.070; tel. 043-883760).

Keuzeblok "Ontwerpen van Informatiesystemen", vakcode 5033V

In tegenstelling tot hetgeen vermeld staat in de "Blokbeschrijvingen doctoraalonderwijs 1994/1995" en op het keuzeformulier voor het eerste semester, wordt het blok 'Ontwerpen van informatiesystemen', vakcode 5023V, komend academisch jaar niet meer aangeboden. Studenten die van plan waren om dit blok te kiezen, kunnen contact opnemen met ir H. Schouten van de sectie Informatiekunde (kamer 1.046A, tel. 883724) teneinde mogelijke alternatieven te bespreken.

Ambtelijk secretaris Examencommissie

Per 1 juni 1994 zal Astrid Claessens aftreden als ambtelijk secretaris van de Examencommissie. Zij zal worden opgevolgd door Ingrid Wijk. Correspondentie gericht aan de Examencommissie kan gedeponereerd worden in de gele brievenbus bij de Onderwijsbalie. Ook kunt u zich mondeling tot de Examencommissie wenden. U dient zich in dat geval tijdens de spreekuren te vervoegen bij Monique van Thienen - kamer 3.069.

Spreekuur Examencommissie

De medewerkster Examencommissie, Monique van Thienen, houdt met ingang van donderdag 26 mei spreekuur in kamer 3.069 op de gebruikelijke spreekuurtijden (dinsdag- en donderdagmorgen van 10.30 - 11.00 uur). Vanaf deze datum moet je voor het spreekuur van de Examencommissie op kamer 3.069 zijn. Op dinsdag 21 juni en donderdag 23 juni komen de spreekuren van de Examencommissie te vervallen. Ook van maandag 4 juli t/m vrijdag 22 juli zijn er geen spreekuren van de Examencommissie.

Secretariaat Bureau Onderwijs

Per 6 juni 1994 is het secretariaat van Bureau Onderwijs verhuisd naar kamer 3.072. Tevens is hier het secretariaat van de Examencommissie en de studie-adviseurs ingericht.
Correspondentie gericht aan Bureau Onderwijs, studie-adviseurs, Examencommissie en Onderwijs- en Examencommissie kan gedeponereerd worden in de gele brievenbus bij de Onderwijsbalie. Voor spreekuren van medewerkers wordt verwezen naar de zojuist verschenen studiegids 1994/1995, die met een geldig bewijs van inschrijving bij de Onderwijsbalie afgehaald kan worden.

Internationale Betrekkingen

Met betrekking tot studeren in het buitenland academisch jaar 1994/1995 zijn de volgende bestemmingen nog beschikbaar: Aken, Bochum, Regensburg, Antwerpen, Namur, Luik, Toulouse, Trento. Voor meer informatie: Bureau Internationale Betrekkingen FdEW, TS53, kamer 3.030.

Groot Lustrumfeest FdEW op 9 september 1994

De Faculteit der Economische Wetenschappen viert dit jaar haar tweede lustrum. Naast verschillende congressen die in dit kader worden georganiseerd, vindt er ook een groot lustrumfeest voor medewerkers én studenten plaats. Dit feest wordt samen met EFM georganiseerd op **vrijdag 9 september 1994**, aanvang 21.00 uur! Speciaal voor studenten is de pop-cover-feestband 'Volumia' gecontracteerd. Op andere plaatsen in het gebouw klinken verschillende genres muziek: een Antilliaanse band, een Bigband en licht klassiek in de vorm van een concert voor twee vleugels. Voor elk wat wils! Houdt deze datum alvast vrij in je agenda om feest te vieren met de faculteit. De voorverkoop van de kaarten vindt plaats vanaf maandag 27 juni '94.

Stichting Reductiebureau Economie

Let op: openingstijden academisch jaar 1994/1995:
- 24 augustus: 10.00-16.00
- 01 september t/m 08 september: 10.00-16.00
- 05 september zijn wij gesloten!

Aanspreekpunten vakgroep Management Wetenschappen en afstudeerrichting International Management

Mieke van Zutphen, vakgroepmanager Management Wetenschappen en ambtelijk secretaris International Management is afwezig van 4 juni tot 22 juni 1994.

De **BOURGOGNEKLINIEK**, Centrum voor Geboorteregeling te Maastricht heeft ruimte voor twee invalverpleegkundigen. In de Bourgognekliniek worden door verpleegkundigen de volgende activiteiten verricht: voorlichting en advies m.b.t. anti-conceptie, psycho-sociale begeleiding en hulpverlening, verpleegkundig handelen bij abortushandelingen tot een limiet van 17 weken a.m. en vasectomieën.

Vereisten: een diploma verpleegkundige A of HBO-V, een gedegen kennis van anti-conceptie en enige kennis m.b.t. sexualogie, affiniteit met psycho-sociale hulpverlening en/of de bereidheid een training te volgen, kunnen werken in teamverband.
Het spreekt voor zich dat een pro abortus standpunt een must is. Gezien de cliëntenpopulatie is het zich vloeiend kunnen uitdrukken in de Franse en Duitse taal noodzakelijk. Kennis van methodieken uit de vrouwenhulpverlening strekt tot aanbeveling.

Gezien de huidige samenstelling van het verpleegkundigen-team, gaat de voorkeur uit naar verpleegkundigen van niet Nederlandse afkomst.
Uw sollicitatie kunt u tot eind juni 1994 richten aan mevr. M. Hamers, directeur Bourgognekliniek, Parallelweg 45c, 6221 BD Maastricht. Informatie over de functie kunt u ook bij haar inwinnen, onder tel. nr. 043-253286 (di t/m do).

Om de stroom van vragen en toeloop enigszins in goede banen te leiden geven wij U onderstaand enige nuttige adressen.

Voor eventuele dringende vragen m.b.t.

- basisscripties IM/BE en BE kan men terecht bij Bureau Onderwijs: Jacqueline Schripsema, kamer 3.064, telefoon: 883658.

- de vakgroep Management Wetenschappen kan men terecht bij de secretaris van de vakgroep: Mireille Suchanek, kamer 4.074, telefoon: 883730.

- de afstudeerrichting International Management kan men terecht bij de voorzitter van de projectgroep: Tom Groot, kamer 2.029, telefoon: 883755

EFM Algemeen

Bij de receptie TS 53 staat een groene brievenbus met opdruk EFM. Deze kan gebruikt worden voor het deponeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, IMperator, MMA, Comax, Sigma, Maes, EFM-studieprojecten, Magazine en hoofdbestuur). Voor meer informatie over de EFM-activiteiten kan men terecht op de Abstraat 4.
Sigma, MAES, Studieproject China: kamer 1.002 - telnr. 883790
MMA, Comax: kamer 1.004 - telnr. 883779
Alfa, IMperator: kamer 1.006 - telnr. 883788
EFMmagazine, hoofdbestuur: kamer 1.008 - telnr. 883940 (dinsdag tussen 10.00 en 12.00 uur).

Vacatures EFM hoofdbestuur (m/v)

Voor het academisch jaar 1994/1995 komen in het hoofdbestuur van de Economische Faculteitvereniging enkele functies vrij. EFM zoekt enthousiaste en gemotiveerde studenten die een gezonde en gevarieerde vereniging met ruim 600 leden willen besturen. EFM biedt je de mogelijkheid om samen met een voorspoedig studieverloop actief werkzaam te zijn zowel binnen de FdEW als daarbuiten. Wij nodigen geïnteresseerde studenten uit een korte sollicitatiebrief (inclusief CV) te schrijven, waarop een oriënterend gesprek volgt. Gegadigden dienen hun brief voor 1 juli a.s. te richten aan onderstaand adres: E.F.M.

t.n.v. Ingrid van den Oetelaar, secretaris EFM '93-'94
postbus 616

6200 MD Maastricht

Aanvullende informatie kan worden verkregen bij onderstaande personen:

Ricardo Bun, voorzitter EFM '93-'94, telefoonnr: 043 - 260190
Bas Possen, vice-voorzitter/externe contacten EFM '93-'94, telefoonnr: 043 - 214930

MAES bestaat niet meer. De nieuwe vereniging heet **AEquilibrium**.

MMA

MMA zoekt hoofdredacteur Bulletin en commissieleden en lay-outers. Sollicitaties en info MMA kamer 1.004, Abtstraat 4, tel: 883779 of 254309 (Sonja).

AGENDA

COMAX

21 juni: Symposium, Toepassing van I.T.

SIGMA

14 juni: Laatste ALV academisch jaar 93-94, aula TS 53 om 19.30 uur.
1 juli: Volleybaltoernooi en barbecue.

IMperator

16 juni: ALV en borrel

MMA

13 juni: ALV om 20.00 uur, TS 53, kamer 0.001.

AEquilibrium

17 juni: Het laatste MAES zaalvoetbaltoernooi in de Geusselt om 14.30 uur.

GENEESKUNDE

MFV REFLEX

Commissie Cinema van M.F.V. Reflex organiseert op dinsdag 14 juni een FILMMARATHON. De hele nacht topfilms kijken!

19.00-21.05 uur **Last Action Hero**

Jack Slater (Arnold Schwarzenegger) voert een eenzame oorlog tegen de misdaad. Bij elke confrontatie, hoe hard ook is Jack de onbetwistbare overwinnaar. Jack Slater is de superheld van het grote doek. Maar het leven van de onoverwinnelijke superheld wordt wel zeer gecompliceerd, wanneer de 11-jarige Danny vanuit zijn bioscoopstoel in de film belandt. Adembenemende 'special effects' en oorverdovende explosies!

21.20-23.00 uur **Sliver**

Voyeuristische film gebaseerd op het boek van Ira Levin

Huisbaas William Balwin begluurt zijn huurders waaronder sexy Sharon Stone

23.30-01.10 uur **Dave**

De Amerikaanse president (Kevin Kline) wordt plotseling geveld door een beroerte. Voor zijn dubbelganger zit er niets anders op dan de honneurs waar te nemen. Zelfs de 'first lady' (Sigourney Weaver) is enigszins verbaasd doch zeer aangenaam getroffen door het gedrag van haar 'echtgenoot'

Een bruisende komedie!

01.30-03.35 uur **In the line of fire**

Frank Horrigan (Clint Eastwood) is de Secret Service Agent die in 1963 als favoriete lijfwacht van Kennedy zijn moordenaar niet kon stoppen. Weg reputatie. Dat zal hem geen tweede keer overkomen...

De nacht van 14 juni belooft dus een zeer spannende te worden in de blauwe zaal van UNS 50. Het is mogelijk om per film een kaartje te kopen (f 3,-), maar natuurlijk kun je ook een kaart voor de hele nacht kopen (f 10,- tel uit je winst!). Voorverkoop van 6 t/m 14 juni in het trefcentrum van UNS 50 (12.30-13.30 uur). In de pauzes zijn versnaperingen verkrijgbaar.

De nieuwe commissie ASGS (Achterwacht Service Geneeskunde Studenten) van M.F.V. Reflex zoekt achterwachten-geneeskunde-studenten jaar 3 t/m 6. Heb je interesse of wil je hierover meer weten, bel: Marielle Das: 043-616806

Danielle Smits: 043-626209

JOURNALISTIEKE SCRIPTIEPRIJS

Voor de vierde maal loven het dagblad *Het Parool* en de Universiteit van Amsterdam een prijs uit van **fl. 7000,-** voor een afstudeerscriptie van hoog niveau die tegelijk als basis kan dienen voor een opmerkelijk journalistiek verhaal.

Naast de hoofdprijs zijn ook enkele extra prijzen van 250 gulden beschikbaar. Aan de winnende scripties zal in december aandacht worden besteed in een speciale bijlage van *Het Parool*.

De scripties moeten tussen 15-7-1993 en 9-9-1994 zijn goedgekeurd door de eigen studierichting, en vóór 10-9-1994 in het bezit zijn van de Jury Het Parool-UvA-Scriptieprijs, Postbus 433, 1000 AK Amsterdam. Het volledige reglement is te bevragen bij de UvA-voorlichtingswinkel, tel. 020 - 525 2684, of bij *Het Parool*, tel. 020 - 562 2419.

Commissie Complementaire Geneeskunde organiseert:
Zaterdag 25 juni
WORKSHOP
INNERLIJK KINDWERK
Door drs. W. Linnemans
Informatie en aanmelden:
Roos: 215998.

Stichting 'Au Hasard' organiseert in samenwerking met M.F.V. Reflex op vrijdag 24 juni: **Midzomernacht GALA** in Kasteel Hoensbroek. Tijdens het gala zullen Ruth Jacott, Roland Verstappen en de coverband Tune Special optreden.

Kaarten zijn te verkrijgen in het trefcentrum UNS 50 dagelijks van 12.30 tot 13.30 uur.

Kaarten: f35,- voor leden, f40,- voor niet-leden

Ontbijt: f12,50 Busretour: f5,- (Markt Maastricht-Kasteel Hoensbroek v.v.)

De kaarten zijn ook te verkrijgen door het bedrag over te maken op banknr. 576042188 t.n.v. Stichting Au Hasard o.v.v. aantal kaarten, lid/niet-lid, aantal ontbijt en aantal busretour.

Komt allen! Het belooft weer een spetterend gala te worden!

Activiteitenagenda MFV Reflex

di 14-6 Filmmarathon

vr 17-6 en za 18-6 Wadlopen in Friesland

di 21-6 Film

do 23-6 Klinische Lezing Gynaecologie (onder voorbehoud)

vr 24-6 Midzomernachtsgala

za 25-6 Workshop Innerlijk Kinderwerk

wo 29-6 Tropisch eten en workshop Afrikaans Dansen

do 30-6 Klinische Lezing Urologie (onder voorbehoud)

meer informatie over deze activiteiten is te verkrijgen in de Reflexkamer (1.153)

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Gezocht: GVO-studenten voor stage-plaatsen

Gedurende de stage-periode in het studiejaar '94-'95 zijn we op zoek naar GVO-studenten die in het kader van hun afstudeerstage voorlichtingsmaterialen willen evalueren die worden gebruikt binnen patiëntenvoorlichting. De materialen zijn afkomstig van de Nederlandse Kankerbestrijding en worden gebruikt als hulpmiddel bij voorlichting aan (potentiële) kankerpatiënten. Het onderzoek zal zich richten op de evaluatie van de materialen door zowel patiënten en hun naaste omgeving als ook door verschillende hulpverleners die de materialen gebruiken binnen hun werk. Onderzocht moet worden of de materialen een effectief hulpmiddel vormen, hoe de materialen in de praktijk gewaardeerd en gebruikt worden en waar eventuele knelpunten zich voordoen. Er is plaats voor 2 of 3 stagiaires. Bel voor meer informatie met Lilian Lechner, vakgroep GVO: 882425, of kom even langs (kamer 1.081, P. Debeye plein 1).

Kiezen en delen 1994/1995

De planningsgroep van blok Kiezen en delen (2e periode), coördinator N. de Bijl van de vakgroep Gezondheidsrecht, zoekt 1 studentlid, bij voorkeur iemand die het blok heeft gevolgd. Aanmelden met spoed bij L. Coenengracht, 881714.

Oproep voor student-adviseurs Faculteitsbestuur

De vertrouwenscommissie van de FdGW roept kandidaten op voor de functie van student-adviseur in het Faculteitsbestuur. Overeenkomstig het faculteitsreglement benoemt de faculteitsraad 2 student-adviseurs voor een periode van één jaar (september 1994-september 1995). Herbenoeming is mogelijk. De vergoeding is overeenkomstig de vigerende regeling. Schriftelijke reacties dienen uiterlijk vrijdag 24 juni te worden ingezonden aan de secretaris van de vertrouwenscommissie, dhr. J. Wintgens, Faculteitsbureau FdGW, UNS 50. Inlichtingen bij J. Wintgens, UNS 50, kamer 1.246, telefoon 1440. De gesprekken met de commissie vinden plaats in de loop van de maand augustus.

AGORA

Spreekuur: het AGORA-reductiebureau is nog tot 1 juli elke maandag tot en met vrijdag van 10.00 tot 11.00 uur geopend bij de balie van Bureau Onderwijs FdGW. Lid worden van AGORA kan voor fl. 15,-. Actief lid worden kan uiteraard ook, neem dan even contact met ons op (tel. 881445). AGORA-blousen zijn voor fl. 30,- te koop tijdens het spreekuur. Er worden nog steeds mentoren gezocht voor de facultaire introductie 1994, je kunt je opgeven door middel van het blauwe inschrijfformulier dat je in je postvakje hebt gekregen en dat ook bij de balie van Bureau Onderwijs ligt. Je ook kunt contact opnemen met Thérèse (253342), Borjan (618412) of Phia Breevoort van het secretariaat van Buro Onderwijs (881441).

Onderzoeksstages voor GGK'ers in de periode begin September-November 1994:

1. De rol van cognitieve bias (aandachtsbias en redeneerpatronen) in het ontstaan en voortbestaan van fobische angst. 2. EEG maten als predictor van therapie-succes bij fobische stoornissen. 3. Het effect van subliminale angststimuli op psychofysiologische variabelen (huidgeleiding, startle response) bij fobische proefpersonen. 4. Psychogene amnesie en het effect van intense emoties op geheugenprestaties. Voor meer informatie: Peter de Jong (tel.: 881607) of Harald Merckelbach (881615).

Herkansingstoets PC-vaardigheden

Op donderdag 23 juni 1994 vindt van 13.00-15.30 uur in de Blauwe zaal, kamer 0402 (uns 50) de herkansingstoets plaats van de toets PC-vaardigheden. Meer informatie: S. Groothuis, coördinator.

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie BO

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Verkrijgbaar aan de balie

Opsteltitels herkansingsronde fiscaal en Nederlands recht, dag- en avondopleiding.

Zomerset (incl. aanmeldingsformulier herkansingstoetsen).

Aanmeldingsformulieren blok 1 1994/1995.

Toetsen maandag 20 juni 1994

Sporthal De Geusselt

- 09.00-12.00 uur: Overheid (jaar 1 dag-NR)

- 13.00-16.00 uur: Huisvesting (jaar 2 dag-NR & jaar 4 avond-NR)

Sporthal de Heeg

- 09.00-12.00 uur: keuzeblokken* JR 3 (jaar 3 dag-NR)

Bedrijfseconomie I en openbare financiën I (jaar 2 dag-FR)

- 13.00-16.00 uur: keuzeblokken* JR 4 (jaar 4 dag-NR), Fiscaal vennootschapsrecht (jaar 3 dag-FR), Europese vennootschapsbelasting (jaar 4 dag-FR)

- 18.30-21.30 uur: Rechtshandeling (jaar 1 avond-NR), Onrechtmatig gedrag (jaar 2 avond-NR), Recht, markt en staat (jaar 3 avond-NR), Bedrijf (jaar 5 avond-NR), keuzeblokken* (jaar 6+7 avond-NR)

* Voor meer informatie omtrent keuzeblokken zie informatieborden Bureau Onderwijs.

Toetsen dinsdag 21 juni 1994

Sporthal De Geusselt

- 09.00-12.00 uur: Practicum methoden en technieken (jaar 1 dag-NR), Europees en internationaal vennootschapsrecht (jaar 4 dag-FR)

- 13.00-16.00 uur: Overheid II (jaar 2 dag-NR, jaar 4 avond-NR)

Collegezaal Nieuwenhof

- 18.30-21.30 uur: Practicum methoden en technieken (jaar 2 avond-NR)

Adressen locaties toetsen:

Sporthal De Heeg, Roserye 500, Maastricht

Sporthal De Geusselt, Olympiaweg 81, Maastricht

Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelpot 4, Maastricht

Colleges

10.06: college Overheid I 8.30-10.30 uur collegezaal TS53.

15.06: college Huisvesting 8.30-10.30 uur collegezaal TS53.

15.06: college Overheid II 13.00-14.00 uur collegezaal TS53.

Jaardag deeltijdstudenten

De jaardag voor deeltijdstudenten wordt verplaatst van zaterdag 24 september naar zaterdag 01 oktober. Nadere informatie volgt nog.

STUDENT MEMBER OF THE BOARD OF EDITORS, THE MAASTRICHT JOURNAL OF EUROPEAN AND COMPARATIVE LAW.

Applications are invited for the position of student member of the Board of Editors of "The Maastricht Journal of European and Comparative Law". This is the new faculty law journal which has been launched by METRO. It focuses on issues of European and Comparative law, and in particular on European "ius commune". The journal is published in English.

Responsibilities: Attend and contribute to meetings of the board of editors (held approx. once every six weeks). Encourage submission of articles from amongst the student body. Review articles submitted to the journal.

Necessary Qualifications: Interest in European and Comparative law. Third or Fourth year student with good grades. Excellent knowledge of English (passive and active).

This is an unpaid position lasting for one year from September 1994. The successful candidate will receive a complementary subscription of the journal. Applications are invited in writing (in English) by 13th June and should include information on the applicant's legal interests and grades and a curriculum vitae. Inquiries and applications should be addressed to L. Waddington, Editor of The Maastricht Journal, Lenculenstraat 14, tel: 883253.

BUREAU INTERNATIONALISERING

Openingstijden Bureau Internationalisering

- Voor Nederlandse studenten: maandag- dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur

- Master Studenten: maandagochtend van 10.15-11.15 uur.

- Buitenlandse studenten: dinsdag- en donderdagochtend van 10.15-11.15 uur. colleges, werkgroepen, workshops and practica.

Zomercursussen

- Barcelona; 4 - 29 juli 1994: 1st. European Summer School. Selected areas: Human Resources and development, Environment and Alternative Technologies, Business Administration and Insutrial Engineering, Public administration, Urban and Regional Economy, Information Systems and Computing. Deadline registration 28 June 1994.

- Warsaw 2 - 12 August 1994

Course on International Humanitarian Law organized by The Polish Red Cross Society and the International Committee of the red cross.

Deadline aanmelding: 15 Juni 1994.

Meer informatie beschikbaar bij Secretariaat Internationaal Recht (OG).

- The University of Helsinki August 22 - September 2, 1994

Problems in contemporary international law. Deadline 1 Augustus 1994.

Spaans: Malaca Instituto: Spanish Language courses in Andalucia at Malaca Instituto.

Erasmus

Er zijn nog ERASMUS plaatsen vrij in de volgende steden:

Nancy, Lausanne, Salamanca, Sevilla, Lisbon, Bilbao, Lund, Trento, Torino, Florence, Saarbrücken, Salzburg, Tübingen, Antwerpen, Dublin, Lancaster en Exeter.

Voor meer informatie kun je terecht bij Bureau Internationalisering tijdens spreekuur.

Beurzen

PAUL GUGGENHEIM PRIZE to be awarded in 1995.

The Paul Guggenheim prize (SWFR. 12.000) will be awarded to a monograph of major importance in the field of public international law. It may be written in English, French, German, Italian or Spanish. Applications accompanied by a curriculum vitae, a list of publications and five copies of the work submitted must be received, no later than 31 January 1995, by:

Paul Guggenheim Foundation, The Graduate Institute of International Studies, 132, Rue de Lausanne, 1211 Geneva 21 (Switzerland).

Masterprogramma's

Pallas Postgraduate Course in European Business Law; Nijmegen oktober 1994 - juni 1995.

Het Pallas Consortium is een samenwerkingsverband tussen de universiteiten van Barcelona, Bologna, Essex, LUISS (Rome), Konstanz, Jean Moulin Lyon 3 en Nijmegen.

Agenda

donderdag 9 juni

Desnoods Dolly Parton, cabaret, Alles is Drama, Theater Kumulus, 20.00

vrijdag 10 juni

Desnoods Dolly Parton, cabaret, Alles is Drama, Theater Kumulus, 20.00

Glorious surrender, muziektheater, Groot niet te vermijden dans/show orkest, Vrijthoftheater, 20.15

zaterdag 11 juni

Amateur Kunstdagen Maastricht, Diverse lokaties, 12.30
Turandot, familievoorstelling, Toneelgroep Bij Gelegenheid, Lösstheater, 19.00

Pepe en de wereld van 1 en 1..., familieconcert, LSO/Edwin Rutten, Vrijthoftheater, 19.00

Desnoods Dolly Parton, cabaret, Alles is Drama, Theater Kumulus, 20.00

zondag 12 juni

Amateur Kunstdagen Maastricht, Diverse lokaties, 11.00
Contemporary Jazz in concert, Emiel van Egdom 4-tet, Café de Muze, 15.30

maandag 13 juni

Masterclass gitaar, Leo Brouwer, Conservatorium

dinsdag 14 juni

Masterclass gitaar, Leo Brouwer, Conservatorium
Masterclass gitaarconcert, deelnemers Masterclass Leo Brouwer, Conservatorium, 20.00

woensdag 15 juni

Kinderconcert, leerlingen Muziekschool Kumulus, 13.00

Exposities

David Pirotte, schilderijen, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, t/m 4 jul, do 16.00-20.00, vr t/m zo 13.00-17.00

Stan Goes, schilderijen, Galerie Dorine Eijkman, Rechtstraat 96, t/m 3 jul, do t/m zo 13.30-17.00

Jean Marois, murale installaties van acryl, schilderijen, Galerie Tracé, A. Battalaan 31, t/m 2 jul, do 14.00-18.00, vr en za 12.00-17.00

Martin Minderman, Ulrike Hagemeier, Mieke Selleslagh en John Dunn: keramisten Raku-techniek, Galerie Lot Duynstee, Hoogbrugstraat 18, t/m 2 jul, wo t/m vr 13.30-17.00, za 11.00-17.00

Carry Gisbertz, theaterfotografie, Stadsschouwburg Heerlen, tot eind juni, ma t/m vr 10.00-15.00

L'Heure Bleue, o.a. Ger van Elk, Benoît Hermans, Thomas Grünfeld, Galerie Adri Poels, Lage Barakken 31a, t/m 25 jun, wo t/m za 13.00-17.00

Guido Smeding en Rafael Gonzalez: schilderijen, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, t/m 25 jun, di t/m za 13.30-17.30
Christian Silvain: beelden, schilderijen, mixed media, Galerie en beeldentuin De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, t/m 19 juni, do t/m zo 13.00-17.30
Astrid Gerbariz, Chris Scholliers en Judith de Vries: porselein, Galerie SiO2, Rechtstraat 71, t/m 18 jun, wo t/m za 13.00-17.00

Speelweek van 9 juni t/m 15 juni

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40h

Germinal, dag. 20.00

Otello, dag. 20.30

La Ardilla Roja, dag. 22.00

Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1

True romance, dag. 18.00, 21.00; do, za, zo, wo ook 14.00

Intersection, dag. 18.30, 21.30; ma 21.30 geen voorstelling
Ace Ventura, dag. 18.45; do, za, zo, wo ook 15.00

Aladdin, do, za, zo, wo 14.30

Shadowlands, dag. 21.00

Sneak Preview, ma 21.00

Mabi, Kleine Gracht 24a

Short cuts, dag. 20.00

The Pelican Brief, dag. 21.00; do t/m zo ook 18.00; do, za, zo, wo ook 14.30

Blink, dag. 21.00; do t/m zo ook 18.15; do, za, zo, wo ook 14.30

The naked gun 33 1/3, dag. 21.30; do t/m zo ook 19.15; do, za, zo, wo ook 14.30

Free Willy, do, za, zo, wo 14.30

Ciné-K, St. Bernardusstraat 13

Schindlers List, dag. 20.00

'Desnoods Dolly Parton' van Alles Is Drama

Slappe grappen scoren makkelijk

"Welkom bij de Teleac-murus Kennismaken met studenten," roept een charmante dame. Ze wrijft vergenoegd in haar handen en oefent haar meest innemende glimlach. Op de achtergrond verbeeldt een aantal andere acteurs de bijbehorende dia's. "Suzanne gaat naar de markt en koopt eieren," legt de presentatrice uit. Achter haar wordt een scabreuze scène gesuggereerd, zodat de kijker weet dat met de eieren eigenlijk teelballen worden bedoeld. Dat soort dingen. In 'Desnoods Dolly Parton' van studententoneel Alles Is Drama is de humor van een eenvoudig te bevatten niveau.

In de als cabaret geafficheerde voorstelling draait alles om de student in Maastricht en zijn belevingswereld. Voor dat laatste moet gevreesd worden: is de Teleac-parodie al weinig oorspronkelijk, dat geldt in sterkere mate voor de monologen over de Maastrichtenaar die zijn afschuw over de Hollanders uitspreekt, voor de vrouw die in clichés het gezinsleven behandelt en voor de dame die verslag doet van een uit de hand gelopen bezoek aan de Aldi.

Om met dat laatste te beginnen: de winkelende dame in kwestie heeft een pitbull, een legging en een bovenmaats permanent. Haar schrille snerpstem maakt dat al in de eerste minuten duidelijk. Mevrouw is zogezegd van de werkende klasse en dat is kennelijk op zich al grappig. Het verhaal wordt opgesausd met een verdwaasde bejaarde in een rolstoel en kwebbelende kassières. De vertolking van dit alledaagse gegeven weet helaas niet te boeien, ook

omdat de acteur zichtbaar moeite heeft met zijn ademhalingstechniek - iets waar echte winkelvrouwen nooit last van hebben.

De Maastrichtenaar die eerst lege fritesbakken en later bijvoorbeeld ook geslachtsziektes wijt aan de komst van de Hollanders, is leuk maar veel te lang. Deze *punchline* komt liefst tien keer voorbij: "Vroeger! Toen hadden we alleen carnaval, processies, goeie katholieke feesten en

Alles is drama, zelfs buitenmaatse dildo's (foto Nelis Tutkey)

zo nu en dan een bruiloft." De lange duur en overdaad aan stereotyperingen vertroebelt ook de monoloog van het onderdanige huisvrouwje. "Ik zeg maar zo: vrijheid blijheid," heet het, als blijkt dat manlief zijn oerdriften ook botviert op andere vrouwen en een opblaaspop. Die pop heeft de man trouwens vernoemd naar zijn eigen vrouw: "Dat is toch wel lief, hè?" In het eerste uur van de voorstelling - het stuk duurt twee uur maar niet iedereen houdt dat vol, ik althans niet - zit één scène die blijft. Wederom is het gegeven geplukt uit de *Almanak Makkelijk Scoren* - een parodie op herenigingsprogramma's als Spoorloos en de Surprise Show - maar de actrice zet een verbluffende Huisman-op-coke neer en geeft daarmee een nieuwe betekenis aan het woord hysterie. Een karig lichtpunt in een veel te langgerekt programma, dat verder nog bestaat uit flauwe impressies van het corpsleven ("Ik denk dat de praeses impotent is"), gesol met voorbinddildo's en *king size* voorbindborsten. Studententoneel met een hoofdletter S voor héél laat in de avond.

Eugène Baak

'Desnoods Dolly Parton' van Alles Is Drama, nog tot en met vrijdagavond te zien, 20.00 uur Kumulus theater. Toegang 6,50. Leden 4,50.

Soete 'demagogisch' over architectuur

De tampon van Camilla

Uit frustraties over die arrogante, steeds verder van de burger verwijderde club van experts" voert hoogleraar Luc Soete de laatste tijd een kruistocht tegen de manier waarop architecten volgens de waan van de dag grote stukken stad ingrijpend kunnen veranderen zonder rekening te houden met de mensen die in die ruimte moeten leven. In het faculteitsblad Reliëf probeerde Soete, directeur van het economisch onderzoeksinstituut Merit, die frustraties van zich af te schrijven. Dat lukte blijkbaar niet helemaal, want korte tijd later gaf hij zijn neefje Jean-François vijfhonderd gulden om spuitbussen te kopen en die leeg te spuiten tegen de muur van de achterbouw van het kantoor van Merit. De muurschildering die Jean-François achterliet, was tegelijk een verheerlijking van de historische stad en een aanklacht tegen het Maastrichtse architectuurbeleid.

Vorige week mocht Soete in het hol van de leeuw, de Academie voor Bouwkunst, zijn kritiek nog eens toelichten. Als 'tegenpartij' was de paus van de Nederlandse architectuurkritiek, professor Geert Bekaert (ondanks hun gemeenschappelijke Belgische afkomst door Soete als professor Geeraerts aangesproken) uitgenodigd. De medewerker van architect Jo Coenen, die in het programma als panellid was aangekondigd, had plaatsgenomen in de zaal om eerst de kat uit de boom te kijken. Zowel Soete als Bekaert heeft de laatste tijd om verschillende redenen veel kritiek geuit op Coenens werk.

Coenen, dat was de man die de collegezaal van de economische faculteit ontwierp: oogstrelend van vorm, maar een ramp voor de gebruiker, vindt Soete. Daarna kwam er nog eens een tuinarchitect aan te pas om de tuin rond de collegezaal te vernielen,

nadat tijdens de bouw ieder plantje was ontzien. Nu moeten docenten in een ruimoerige betonnen kuip tegen de akoestiek in hun colleges afdraaien. De moraal van het verhaal: niet de ijdele bouwheer, maar de gebruiker bepaalt het succes van een gebouw. Die boodschap werd niet begrepen door de gemeente, want die liet Coenen vervolgens een ontwerp maken voor het Céramique-terrein. Ook daar hebben niet de wensen van de toekomstige bewoners voorop gestaan, maar een rensom van de belegger, vindt Soete: „Hij heeft naar de markt gekeken en uitgerekend dat hij daar 70.000 vierkante meter kantoren en 1500 luxe-appartementen kan laten bouwen." Op die manier wordt een zede van een binnenstad, die in tweeduizend jaar gegroeid is, in één keer volgeplempt met gebouwen, die misschien de komende tien jaar aan de heersende mode beantwoorden, maar daarna waarschijnlijk door vele generaties verfoeid worden. Soete noemde Céramique 'een ongelooflijke planningsfout'. Terloops haalde hij nog eens uit tegen het Bonnefantenmuseum van Aldo Rossi met de toren die hem aan een tampon deed denken. Voor zijn kritiek zocht hij steun bij prins Charles, de kasteel- en paleizenbewoner, die ook iets heeft tegen moderne architectuur en die zo graag zelf tampon had willen zijn om zijn vriendin Camilla te gerieven.

Die andere Belgische professor, Geert Bekaert, vond het „een beetje demagogisch" om zo over de moderne architectuur te praten. Als Maastricht volgens het ideaal van Soete pand voor pand organisch was gebouwd, zou de stad er heel anders uitzien. Er is geen historische lijn die zo maar kan worden doorgetrokken, het zijn juist de stijlbreuken die het geheel zo interessant maken: „Met termen als 'niet passend

in de omgeving' moet men vreselijk uitkijken. De Sint Jan, de Sint Servaas en het Vrijthof passen ook niet in omgeving." Bekaert vindt het juist dat de gebruikers bij de discussie over bouwplannen worden betrokken, maar hij waarschuwt meteen voor een onrechtmatige uitsluiting van de architect. Dat is juist veel te veel gebeurd in het recente verleden toen er moest worden voorzien in een enorme woningbehoefte. Omdat toen bestuurders en sociologen uitmaakten hoe er moest worden gebouwd en de architect achteraan kwam in de rij, zitten we nu met de miskleunen van de jaren zestig. Een goede architect vraagt volgens Bekaert niets anders dan inspiratie van zijn opdrachtgever en die moet zich op zijn beurt laten inspireren door de toekomstige gebruikers van de ruimte. En een goede professor in de economie behoort toch de weten naar welke

wetten de stedenbouwkunde luistert, vielen diverse beleidsmakers uit de zaal Bekaert bij. Die wil wel toegeven dat Soete in zoverre gelijk heeft dat er niet genoeg over de architectuur in de stad wordt gediscussieerd. Welstandscommissies zijn nu gezelschappen waar architecten de dienst uitmaken, terwijl de burgers zitten te slapen in hun rijtjeshuis achter een struik in een verdwaalwijk.

Over Coenen, wiens ontwerp voor het Nederlands Architectuurinstituut hij in het architectuurblad Archis grondig heeft afgekraakt, liet Bekaert zich amper uit. Coenens uitgangspunten voor het Céramique-terrein vond hij heel juist. En het museum van Rossi: „Een prachtig monument dat past bij de allure van Maastricht, getuigend van de vitaliteit van de stad."

Jacques Herraets

De toren van Rossi bij het nieuwe Bonnefantenmuseum: voor Soete een tampon, voor Bekaert een waardig monument voor Maastricht (foto Nelis Tutkey)

Sex...

Heren, legt dit blad maar weg want ik wil even damespraten (of wellicht dat jullie dit terzijde nog even tot je wilt nemen: wie de commercials op Radio Drie bijhoudt weet dat er een nieuw tijdschrift op de markt is. 't Heet Webber, en is, volgens de reclamemakers, 'not for girls and parents'. Reden te over om mij bij de tijdschriftenboer eens over een Webber te buigen. Resultaat: de boer heeft een ruime drie kwartier staan schrobben, en heeft tweederde van de wekelijkse tijdschriftenberg kunnen wegwerpen om zijn nering van mijn kots te ontdoen. Als Webber ook maar ietswat de werkelijke belangstelling en het feitelijke niveau van Nederlandse jongen benadert, dan is het diep, diep, dieptreurig met de zonen van Jan de Wit (en wij tellen hier ook allochtoon mannelijk nageslacht van kerels als Jean le Blanc en Johnny White) gesteld. Sex, voetbal, motorsport, en meer sex. Braak).

Enfin dames, we zijn nu alleen, en ik wil een interessant dilemma met jullie delen.

Ik moest onlangs naar een, laten we zeggen, sollicitatie-achtige gebeurtenis (ik zeg niet dat ik solliciteerde, want dan denken mijn bazen gelijk dat ik, waarschijnlijk tot hun opluchting, eindelijk zal oprotten. Niets daarvan dus!). Het ging om een Grijs-Pakken-Met-Saai-Dassen-En-Glanzend-Gepoetste-Schoenen-Organisatie. Snel raadpleegde ik de bemaalde Amerikaanse publicatie **Dress for Success**. Om kort te gaan: decent mantelpak, gedekte kleurstelling, altijd panties (zelfs bij 30", en tegen het model 'steunkous' aan), beschaafde make-up (maar laat de oorlogskleuren nooit volledig na), en de lichtst mogelijke toets van eau de toilette.

Tja. Ik overwoog dat op die manier een soort saai modepop van De Bonneterie zou spreken met de Mannen-In-Grijs-Pakken-Met-Saai-Dassen-En-Glanzend-Gepoetste-Schoenen. Ik overwoog dat ik een erreg mooi bloesje in de kast heb hangen, hetgeen naar gelang de situatie hoogst decent is danwel een uitermate decoleterende 'cleavage' aan de dag legt. Een feature waarvoor de heren in kwestie zonder enige twijfel gevoelig zijn.

Twijfel, twijfel, twijfel: keuren de Vrouwenstudies dit wel goed? Mag dit van Opzij? Loop ik zo niet iedere rechtgeaarde feministe voor de voeten? Krijg ik nu een nekschot van Anja Meulenbelt Zelf? Mag ik mijn vrouwelijkheid exploiteren langs de weg van het zwakke vlees? Kan ik appelleren aan diepe lusten, seksuele verlangens...? Moet ik niet vinden dat het om de inhoud gaat (een min of meer blubberige hoeveelheid grijze cellen) en niet om een sjiek bloesje? Mag het? Dames, ik heb besloten dat het mag. Het heeft ook effect gehad. Nu jullie nog. Of niet?

Eva

Na de erkenning de rekening

Daar staat hij dan. In een apepak op een afgedankt altaar in een afgedankte kerk. Voor hem ligt het zelfgeschreven bijbelje, waar alles om begonnen is, de proeve van bekwaamheid dat hij wetenschappelijk kan onderzoeken en de resultaten ook nog kan opschrijven, ook al is het vaak in mulo-Engels. Hora est, de eerste en soms de laatste complimenten van de promotor voor de jonge doctor, een kus van de partner - als die het samenleven met de tijdelijke neuroot heeft kunnen volhouden -, handjes geven aan collega's en familie, diner, feest en - in het ongelukkigste geval - wegwezen, er is geen plaats meer. Maar het boekje blijft.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Proefschriften zijn nergens zo mooi verzorgd als in Maastricht, zegt Ruud Leliveld, uitgever/boekverzorger van de firma Datawyse. Het driemansbeveetje, voor 51 procent eigendom van Leliveld en voor 49% van de universiteit, heeft praktisch het monopolie in Maastricht op het gebied van de academische proefschriften. Datawyse bereidt het drukwerk voor en stuurt het dan naar drukkerij Krips Repro in Meppel, onderdeel van het Elsevier-concern. De totale produktie, die na het verdwijnen van het Science Park is overgebracht naar het oude Annadal-ziekenhuis, beslaat rug naast rug inmiddels een metertje of vijf.

Hoe dichter men bij de jaargang 1994 komt, hoe mooier het drukwerk en hoe kleuriger de omslagen worden. Het laatste proefschrift dat met een typemachine is gemaakt, dateert van drieëneenhalf jaar geleden. Dat is merkwaardig, want juist toen betraden de eerste armoedzaaiers, ook wel aio's genaamd, de aula om hun veredelde scripties (de uitdrukking is van een vooraanstaand hoogleraar in de biochemie) als proefschrift te verdedigen. In een tijd dat het wel gewenst, maar niet verplicht was te promoveren en toen de wetenschappelijke promotie nog automatisch door een financiële werd gevolgd, was het te begrijpen dat de promovendus de kosten van het proefschrift op zich nam. Nu het in het aio-stelsel een verplichting is geworden de opleiding af te sluiten met een proefschrift, zou het niet vreemd zijn geweest als de universiteit, faculteit of vakgroep de kosten op zich nam. Ook al levert iedere promotie een faculteit extra geld op, lang niet iedere promovendus merkt daar iets van. Waar moet iemand die met 1300 gulden in de maand begint en 2400 gulden verdient tegen de tijd dat hij moet promoveren, in godsnaam het geld vandaan halen om zo'n duur boekje te betalen?

Aan de uitvoering van het proefschrift worden minimale eisen gesteld. Er moeten 250 leesbare exemplaren worden geleverd, schrijft het promotiereglement voor. Toch is er nog niemand komen opdagen met een geniet stapeltje fotokopieën. Het moet een boekje zijn, hoe mooier hoe beter, heeft Leliveld uit ervaring geleerd: „Wij hadden ook rekening mee gehouden met de komst van de aio's. Wij hebben toen een speciaal aio-ontwerp gemaakt dat aanzienlijk goedkoper is dan de traditionele genaaide proefschriften, maar niemand wil dat.” In het allergeedkoopste geval - de klant levert het zetsel van 140 pagina's kant en klaar aan - kan de promovendus voor ruim 3000 gulden de minimaal vereiste 250 boekjes laten drukken. Daarvan zijn er 75 bestemd voor de organisator van de promotie, het college van decanen, dat die partij ook betaalt. Op zo een marginaal produkt wil niemand promoveren. Er zijn tegenwoordig al promovendi die liever het feest laten vallen dan genoeg nemen met een proefschrift van minimale kwaliteit. „Je ziet dat de mensen een heel emotionele band met dat boekje hebben opgebouwd,” zegt Leliveld: „Ze hebben er geweldig op moeten zwoegen en dan willen ze er ook iets moois

aan overhouden. Ik heb een keer een promovendus hier gehad die helemaal klaar was, maar die ik niet meer de deur uit kreeg. Ik heb hem drie keer moeten zeggen dat hij kon gaan, want er was gewoon niets meer te doen. Hij kon dat stuk van zijn leven niet meer loslaten.”

De aio-formule is dus geen succes geworden. Een aio geeft liever zesduizend gulden uit om een mooi uitziend boekje te krijgen, genaaid in plaats van gelijmd en met een kleurig omslag, gedrukt op iets zwaarder papier. „Ik zie bij de drukker veel proefschriften van andere universiteiten, Utrecht of Leiden bijvoorbeeld, die nog met de typemachine zijn gemaakt. Als iemand met zo'n manuscript bij mij komt, stel ik een ander lettertype voor. Zo moeilijk is dat tegenwoordig niet om er met een laserprinter iets moois van te maken.”

Die laserprinter en de verbeterde tekstverwerkingsprogramma's maken het ook al een stuk makkelijker om zelf aan het DTP'en te slaan. Steeds meer promovendi ontdekken dat het een lonende investering is om de beginselen van de desktop publishing onder de knie te krijgen. Zo ook Hendrik Robbe, die vorige maand promoveerde op zijn proefschrift over de invloed van marihuana op de rijvaardigheid van automobilisten. Hij had er een maand voor nodig om zijn tekst te verwerken tot een voorbeeldig opgemaakt document van 235 pagina's met veel tabellen en grafieken. Op die manier bespaarde hij vijftienduizend gulden aan zetkosten, die hij kon gebruiken voor een mooi omslagontwerp, een harde koft en ouderwets bindwerk. Een sieraad voor elke boekenkast, waar Robbe toch nog 18.000 gulden aan kwijt was. Maar hij hoopt die hele som terug te verdienen omdat hij behalve de verplichte oplage van 250 proefschriften ook nog een handelseditie van 500 exemplaren heeft laten drukken. Die gaan voor f 47,50 over de persoonlijke toonbank van Robbe: „Als ik een uitgever had ingeschakeld, had die de distributie op zich genomen, maar dan was ik veel duurder uit geweest. Nu verzorg ik zelf de mailing met een samenvatting en een bestelkaartje. Met een paar honderd bestellingen ben ik al uit de kosten. Het onderwerp ligt denk ik goed in de markt. Als ik over een of ander eiwitje in een spier had geschreven, had ik het natuurlijk niet zo aangepakt.”

Het zoeken naar sponsors kan ook de lasten verlichten. Dat voordeel moet dan gedeeld worden met een andere sponsor, de fiscus. Een proefschrift mag dan veel kosten, het is en blijft een aardige aftrekpost voor de fiscus. Die accepteert zelfs de kosten van de receptie (maar niet die van het diner en het feest). Wie dus een sponsor vindt voor vijfhonderd gulden, kan vijfhonderd gulden minder aftrekken. Afhankelijk van de belastingsschijf van de promovendus maakt die sponsor het proefschrift dus twee- à driehonderd gulden goedkoper. Daarin schuilt een ongelijkheid: de arme aio die 30% van iedere verdiende gulden aan de belasting moet afdragen verdient dus minder terug dan de veel rijkere specialist die in een hoger belastingtarief valt.

Dat brengt ons op een nog veel grotere ongelijkheid. Iedere faculteit en een groot aantal vakgroepen betalen een deel van de kosten van het proefschrift. Maar er zijn enorme verschillen. De rijke vakgroepen in de medische hoek, die veel inkomsten hebben uit de extra-honorering of uit contract-onderzoek betalen soms vrijwel alle kosten, terwijl arme vakgroepen bij economie of rechtsgeleerdheid dat niet kunnen opbrengen. Aio's bij economie moeten het doen met een toelage van de faculteit van maximaal 2500 gulden. De juristen maken onderscheid naar inkomen: hoe hoger de salarisschaal, hoe lager het percentage waarop men aanspraak kan maken.

Jacques Herraets

De gemiddelde kosten van een promotie vóór subsidieaftrek: tienduizend gulden. Als je er maar een mooi boekje aan overhoudt (foto Franco Gori)